„Lasă darul tău acolo, înaintea altarului, și mergi întâi și împacă-te cu fratele tău și apoi, venind, adu darul tău” (*Matei 5, 24*)

Altarul Credinței

Apare cu binecuvântarea Înalt Prea Sfințitului VLADIMIR, Mitropolitul Chișinăului și al Întregii Moldove
Publicație periodică de informație bisericească, teologie și spiritualitate a BISERICII ORTODOXE din MOLDOVA

„Știm că trebuie să slujim nu vremurilor, ci lui Dumnezeu”
(Sfântul Atanasie cel Mare)

Anul XII, Nr. 19-20
20 noiembrie 2012

Sfinții Arhangheli Mihail și Gavriil

Cela ce faci pe îngerii Tăi duhuri și pe slugile Tale pară de foc
(Psalm 103, 5)

Biserica lui Hristos dreptmăritoare prăznuiește, odată pe an, pe Sfinții Arhangheli Mihail și Gavriil împreună cu soborul tuturor îngerilor. Prin cuvântul „arhanghel” înțelegem „mai mare peste îngeri” sau „cel dintâi dintre îngeri”. Iar „înger” înseamnă „vestitor”, pentru că îngerii vestesc pe pământ și fac cunoscută oamenilor voia lui Dumnezeu. Îngerii sunt „duhuri slujitoare”, cum spune proorocul David: Cela ce faci pe îngerii Tăi duhuri și pe slugile Tale pară de foc (Psalm 103, 5). Ei au fost creați de Dumnezeu mai înainte de om și de lumea văzută, dar nu prin cuvânt, ci numai cât a gândit, Dumnezeu i-a și creat.

Îngerii sunt împărțiți, după Sfinții Părinți, în nouă cete și fiecare ceată are o anumită misiune de împlinit în cer și pe pământ. Îngerii sunt duhuri, adică au trupuri nemateriale, nemuritoare sau, cum spune Sfântul Apostol Pavel, au „trupuri cerești” adică trupuri îngerești, care sunt deosebite de cele pământești și sufletești ale oamenilor, care sunt muritoare. Scopul principal pentru care au fost creați îngerii, care formează lumea nevăzută, este pentru a-L slăvi neîncetat pe Dumnezeu. Apoi, pentru a împlini întru toate voia Lui, pentru a face cunoscută oamenilor voia lui Dumnezeu și pentru a ajuta pe oameni să împlinească poruncile Lui.

Au fost cazuri, atât în Legea Veche, cât și în legea Darului, când oamenii au făcut din îngeri idoli și îi adorau, adică se închinau lor ca lui Dumnezeu (IV Regi 17, 16). Biserica din început a combătut acest eres, învățând că îngerii nu sunt creatorii lumii, ci sunt duhuri create de Dumnezeu pentru a împlini voia Lui.

Sfinții Părinți au fixat, însă, o zi de cinstire închinată Sfinților Îngeri și Arhangheli pentru că ei ne ajută să cunoaștem voia Domnului și s-o putem împlini.

Dintre toți Sfinții Părinți cel mai bine vorbește despre îngeri Sfântul Dionisie Areopagitul, ucenicul Sfântului Apostol Pavel. El spune că îngerii se împart în nouă cete, fiecare având numele și misiunea sa. Cetele îngerești sunt împărțite în trei ierarhii sau grupe și anume: ierarhia cea mai de sus, aproape de Preasfânta Treime, este formată din Serafimi, Heruvimi și Tronuri. Ei stau în jurul tronului lui Dumnezeu, înconjurați în văpaie de foc, și fac cunoscută voia Lui îngerilor de mai jos. Ierarhia din mijloc este formată din Domnii, Puteri și Stăpânii, cum îi numește și Sfântul Apostol Pavel, vasul cel ales al lui Hristos. Ei domnesc peste îngerii de mai jos și stăpânesc puterile iadului și întreg universul. Ierarhia cea mai de jos este formată din Începătorii, Arhangheli și Îngeri. Aceștia sunt cei mai aproape de oameni, cărora le fac cunoscută voia lui Dumnezeu și-i ajută să scape de cursele și atacurile îngerilor răi, adică de ispitele și amăgirile diavolilor.

Marele Prooroc Isaia spune că serafimii stau împrejurul Lui, având câte șase aripi (Isaia 6, 2). Ei sunt în chipul focului, precum spune proorocul David: Cela ce faci pe îngerii Tăi duhuri și pe slugile Tale pară de foc (Psalm 103, 5). Serafimii aprind pe oameni, cu focul dumnezeieștii dragoste, precum și numele lor îi arată că în limba evreiască „Serafim” se tălmăcește „cel ce aprinde” sau „încălzește”.

După Serafimi, stau înaintea lui Dumnezeu înțelepții Heruvimi, cei cu ochi mulți, care, mai mult decât alte cete de mai jos, strălucesc neîncetat cu lumina înțelegerii și a cunoștinței de Dumnezeu. Heruvimii, fiind luminați în tainele lui Dumnezeu, ale cunoștinței adâncului și înțelepciunii divine, luminează și pe alții; căci însuși numele de „Heruvim”, în aceeași limbă evreiască, se tâlcuiește „multă înțelegere” sau „revărsare de înțelepciune”. Prin Heruvimi se revarsă înțelepciunea cea de sus și se dă ochilor sufletești luminare spre cunoștința lui Dumnezeu.

Continuare în pag. 8 ►

ÎPS Vladimir, Mitropolit al Chișinăului și al Întregii Moldove

“Acolo unde este Adevărul, există și potențial pentru a face față tuturor tentativelor de discreditare și pentru a contracara orice atacuri”

Citiți în pag. 8 ►

Biserica Ortodoxă din Moldova a trecut printr-o perioadă în care mai multe vehiculări și interpretări subiective au trezit interesul presei. Spre regret, opiniei publice i-au fost furnizate niște informații care au pus Biserica într-o lumină nu tocmai favorabilă. Cu toate acestea, s-a reacționat prompt, Mitropolia expunându-și clar punctul de vedere în toate chestiunile discutate. În această ordine de idei, i-am solicitat un interviu Înalt Prea Sfințitului Mitropolit Vladimir, pentru a afla din prima sursă care au fost factorii ce au stat la baza evenimentelor din ultimul timp și cum a reușit Biserica să depășească această situație.

- Înalt Prea Sfinția Voastră, care credeți că este motivul recentului atac mediatic la care a fost supusă Biserica?

- Atunci când vine vorba de reflectarea activității bisericești, mulți jurnaliști nu atrag atenția la specificul acestei structuri, la locul și la rolul ei în societate. De aici apar neînțelegerile și interpretările eronate, care, odată răspândite prin canalele de informare în masă, prezintă publicului larg o realitate distorsionată, care este luată drept reper și care poate aduce prejudicii considerabile Bisericii în întreaga ei plinătate – de la cler până la popor. Mai grav însă este faptul că anumite lucruri se fac din rea voință, lansându-se provocări al căror singur scop este, iarăși, a compromite în fața oamenilor instituția care de ani buni se bucură de cea mai mare încredere în rândul populației.

Acest fenomen nu este specific numai pentru noi; dacă e să facem o retrospectivă, putem vedea că, recent, și alte Biserici Ortodoxe au fost supuse unor atacuri mediatice foarte violente, însă care nu au reușit să-și atingă scopul – instituția divino-umană rămânând temelie pentru propovăduirea Adevărului.

Această dârzenie și hotărâre de a rezista, valabilă și pentru spațiul nostru, izvorăște din credința sinceră a creștinilor. Cineva consideră că oamenii de la noi sunt foarte ușor de manipulat datorită condițiilor de trai precare, a permanentelor frământări sociale și a instabilității continue. Lucrurile însă nici pe departe nu stau așa; cei care își doresc o răsturnare de situație în favoarea intereselor lor trebuie să țină minte că poporul nostru, indiferent de greutățile lumești prin care a trecut, a trăit cu credință și speranță în ajutorul Domnului, iar slujitorii altarului au fost cei care i-au întărit și i-au încurajat astfel încât să treacă peste toate ispitele. Asemenea lucruri nu se uită, ci sunt transmise ca moștenire duhovnicească de la o generație la alta și sunt sigur că nimeni dintre conaționalii noștri nu va da cu piciorul în valorile strămoșilor, valori datorită cărora avem astăzi o cultură și o spiritualitate de o frumusețe rară, absolut necesară rezistării în aceste condiții socio-morale vitrege.

Agenda de lucru a ÎPS Vladimir, Mitropolitul Chișinăului și al Întregii Moldove *(21 octombrie - 16 noiembrie 2012)*

21 octombrie

Înalt Prea Sfințitul Mitropolit Vladimir a liturghisit la Catedrala "Nașterea Domnului".

Întâmpinat de soborul preoțesc, în frunte cu secretarul mitropolitan Prot. Mitr. Vadim Cheibaș și de către enoriașii Catedralei "Nașterea Domnului", Vlădica Vladimir s-a rugat alături de poporul binecredincios pentru binele și tihna țării.

Zeci de voci au intonat în unison imnuri de laudă și rugi fierbinți către Dreptul Judecător și Preabunul Părinte Ceresc, mulțumindu-I pentru prisosința binefacerilor Sale și cerându-I mila și îndurarea pentru întărire și viață de-a lungul zbuciumatei vieți pământești.

Ca un păstor vrednic, primul care și-a împreunat mâinile în rugăciune către Mântuitor

a fost Înalt Prea Sfinția Sa, exemplul fiindu-i urmat de toți cei veniți la biserică cu gând bun și cuget curat.

Tânărul Ghenadie Vieru a depus jurământul pentru hirotonirea în treapta de diacon, slujbă pe care, după cum a promis Mitropolitului, o va îndeplini cu desăvârșită dragoste pentru cele sfinte și întru binele duhovnicesc al binecredincioșilor creștini.

Fie că e vorba de copii, tineri sau bătrâni, toți au devenit o singură voce și o singură inimă - glăsuind și pulsând spre mântuire întru credința cea adevărată. Or, anume astfel și se nivelează drumul spre veșnicie – prin dragoste frățească și unitate, prin ascultare și smerenie, prin angajament ferm de a trăi după legile lui Dumnezeu.

Mitropolitul Vladimir a binecuvântat binecredincioasa adunare și s-a rugat pentru buna orânduire a tuturor lucrurilor după înțelepciunea dumnezeiască, spre binele nostru al tuturor și spre lauda lui Hristos. Iar creștinii, la rându-le, primind hrana duhovnicească, au mers la casele lor mai luminați, mai blânzi și cu mai multă nădejde în suflete.

26 octombrie

Cunoscutul activist american Pro-vita, domnul Paul Cameron, a avut în dimineața zilei o întrevedere cu Înalt Prea Sfințitul Mitropolit Vladimir, în cadrul căreia i-a relatat Întâistătătorului depsre activitățile organizațiilor de profil de peste ocean, îndreptate spre promovarea și păstrarea valorilor familiale tradiționale, precum și despre impresiile sale după recenta conferință tematică, susținută la Anenii Noi.

Mitropolitul a mulțumit oaspetelui pentru disponibilitatea sa de a-și împărtăși din experiența de luptă pentru valorile general-umane și în special pentru familie, menționând că creștinii ortodocși din Republica Moldova rămân fideli tradiției și moralității și sunt bucuroși să afle că același lucru se întâmplă și departe, peste hotarele țării.

27 octombrie

Așa după cum stă bine sfintelor mănăstiri de sărbători, la Hâncu, în ziua prăznuirii hramului, curtea așezământului monahal s-a arătat a fi prea mică pentru sutele de creștini veniți din toate colțurile țării și de departe, de peste hotarele ei, pentru a da cinstirea cuvenită Cuvioasei maicii Parascheva – patroană spirituală a mănăstirii și ocrotitoare a țării.

Toți oaspeții, fie ei slujitori sau mireni, de departe sau de aproape, au fost întâlniți cu deosebită dragoste creștinească și căldură sufletească de către PS Episcop Petru de Ungheni și Nisporeni și Maica Parascheva (Cazacu), starețа mănăstirii.

Serviciul divin praznical a fost oficiat de un numeros sobor arhieresc, printre ierarhi numărându-se Înalt Prea Sfințitul Mitropolit Vladimir și Înalt Prea Sfințitul Agafanghel, Mitropolit de Odesa și Izmail.

Sfânta și Dumnezeiasca Liturghie s-a desfășurat în biserica cu hramul "Sf. Pantelimon", de la demisolul catedralei "Sf. Ap. Petru și Pavel", transpunând clerul și poporul în alte timpuri parcă – de vrednică aducere aminte și de binecuvântate nevoințe.

Alături de pelerini s-a rugat domnul Vlad Filat, prim-ministru al Republicii Moldova, domnul Mircea Snegur, expreședinte al țării, și alți oaspeți de vază, care și-au adus contribuția, în diferite timpuri, la redeschiderea, renovarea și împodobirea sfintei mănăstiri.

În paralel, a mai fost oficiată o Liturghie de către PS Ambrozie, Episcop de Neftekamsk și Birsk, un vrednic fiu al Bisericii Ortodoxe din Moldova, care și-a demonstrat tăria credinței și iscusința cuvântului aflându-se ca duhovnic la mănăstirea Frumoasa.

După slujbă, soborul preoțesc a oficiat un Te-Deum de mulțumire pentru toate binefacerile primite, iar mai apoi ÎPS Mitropolit Vladimir s-a adresat către binecredincioasa adunare cu un cuvânt de felicitare, menționând că la cea de a douăzecea aniversare de la redeschiderea mănăstirii Hâncu, în zi de hram, cei prezenți pot să se convingă cu ochii lor de lucrurile mărețe care s-au făcut aici – expresie a dragostei nemărginite pentru credință și pentru frumos, care i-a însuflețit pe doi oameni – Prea Sfințitul Petru și Egum. Parsacheva, ajutați de monahi și de numeroși oameni binevoitori, să redea acestei deosebite mănăstiri splendoarea de altădată. Astfel, pentru munca depusă de-a lungul anilor spre renașterea și menținerea credinței aici la Hâncu, precum și pentru intensa activitate socială și moral-spirituală, Prea Sfințitul Episcop Petru s-a învrednicit de cea mai înaltă distincție a Bisericii Ortodoxe din Moldova, instituită recent – *Ordinul Recunoștinței*, în semn de apreciere deosebită a eforturilor Sale și cu speranța că acestea vor avea continuitate.

Și Maica starețа a primit din mâinile Mitropolitului Vladimir o deosebită decorație, la fel adoptată recent – *Ordinul Meritul Bisericesc*, pentru îndelungata și prolifica activitate duhovnicească și administrativă, dedicată în totalitate vieții mănăstirești de la Hâncu.

Agenda de lucru a ÎPS Vladimir, Mitropolitul Chișinăului și al Întregii Moldove *(21 octombrie - 16 noiembrie 2012)*

Înalt Prea Sfinția Sa a mulțumit și autorităților, atât centrale cât și locale, pentru sprijinul pe care l-au oferit mănăstirii, lucru pentru care întreaga Biserică Ortodoxă din Moldova este recunoscătoare și rezultatul căruia va dăinui veacuri de-a rândul.

La rândul său, Mitropolitul Agafanghel și-a exprimat deosebita bucurie că se poate afla aici, pe plaiurile Moldovei în zi de aleasă bucurie duhovnicească, în care poate să vadă atâtea chipuri senine, radiind de împlinire și de veselie curată.

Vlădica Agafanghel a dat o apreciere deosebită muncii depuse de Prea Sfințitul Petru, maica Parascheva, obște și ctitori la revitalizarea mănăstirii Hâncu, subliniind și meritele Înalt Prea Sfințitului Mitropolit Vladimir, care a fost mereu alături de această comunitate, ajutând-o cu sfatul și cu fapta, pentru ca astăzi toți să se bucure de realizările înfăptuite.

Vădit emoționat, PS Episcop Petru a mulțumit tuturor pentru călduroasele felicitări, menționând că toate câte s-au făcut aici au fost posibile din mila lui Dumnezeu, prin rugăciunile Sfintei Parascheva și ajutorul atâtor și atâtor oameni – de diferite ranguri, vârste și statuturi sociale, care, uniți fiind de credință, au reușit să facă un lucru bineplăcut în fața Mântuitorului. Prea Sfinția Sa nu a uitat să menționeze nici sârguința cu care a lucrat maica stareță, ani de-a rândul, având unic scop să vadă frumoasa zi în care toate se vor pune la locul lor și mănăstirea de la poalele codrilor va redeveni ceea ce a fost odinioară.

Arhiereul a mulțumit și mirenilor care au fost mereu alături de obștea monahală, rostind aici numele domnilor Mircea Snegur, Vlad Filat și ale altor oameni cu inimi mari și bune intenții, care au fost prompți, oferindu-și ajutorul fără întârziere.

28 octombrie

Înalt Prea Sfințitul Mitropolit Vladimir, dimpreună cu PS Episcop Petru, PS Episcop Sava și confrați arhierei de peste hotare, au săvârșit Sfânta și Dumnezeiasca Liturghie la Catedrala "Sf. Cneaz Alexandru Nevski" din Ungheni.

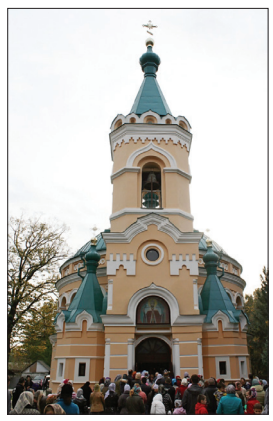

La evenimentul prilejuit de cea de a 45-a aniversare din ziua nașterii Prea Sfințitului Petru, au participat zeci de credincioși și clerici din Eparhia de Ungheni și Nisporeni, precum și numeroși creștini din întreaga țară, care au dorit să-i aducă ierarhului un gând bun și un cuvânt de felicitare.

Adresându-se Prea Sfinției Sale, Vlădica Vladimir i-a urat multă înțelepciune și răbdare pentru a-și putea duce crucea mai departe, spre a fi ajutor de nădejde Bisericii Ortodoxe din Moldova.

Cu un cuvânt de felicitare s-a adresat omagiatului și PS Evloghie de Sumî și Ahtâr, care a transmis Prea Sfințitului Petru felicitările PF Mitropolit Vladimir al Kievului și al Întregii Ucraine, decorându-l cu *Ordinul Întâistătătorului* – o distincție specială pentru merite deosebite față de Biserica Ortodoxă din Ucraina. Cu alese urări de bine au venit și Arhim. Ioan (Moșneguțu), secretar al Eparhiei de Ungheni și Nisporeni, Egum. Parascheva (Cazacu), stareță a mănăstirii Hâncu, numeroși preoți și enoriași.

Vlădica Petru a mulțumit din suflet arhipăstorului, oaspeților, slujitorilor și credincioșilor pentru frumoasele și sincerele felicitări, declarând că, prin vrerea Bunului Dumnezeu, și de acum înainte nu-și va precupeți puterile pentru a contribui la întărirea credinței și la răspândirea Cuvântului lui Dumnezeu pe acest binecuvântat pământ. Prea Sfinția Sa și-a manifestat recunoștința față de toți cei care l-au susținut și îl susțin, declarând că fără ajutorul lor multe lucruri mari și frumoase nu ar fi putut fi realizate niciodată.

5 noiembrie

Însoțit de mai mulți slujitori ai Bisericii, ÎPS Mitropolit Vladimir a participat la prezentarea copiei sabiei lui Ștefan cel Mare și Sfânt, dăruită premierului Vlad Filat de către omologul său turc Recep Tayyip Eedogan.

Evenimentul a avut loc în incinta Muzeului Național de Arheologie și Istorie s-a bucurat de prezența unui numeros public, compus din istorici, oameni de cultură și de stat.

În luarea sa de cuvânt, Înalt Prea Sfinția Sa a apreciat importanța evenimentului, mai ales din punct de vedere simbolic și spiritual, și a declarat că susține inițiativa domnului Filat de a dona această sabie cetății Soroca, declarând că astfel va fi îndeplinită o datorie istorică față de marele domnitor iubitor de Dumnezeu și față de pământul strămoșesc, sfințit de atâtea și atâtea acte de vitejie, pornite din credință și din dragoste de neam.

10 noiembrie

Mitropolitul Vladimir a primit la reședința mitropolitană pe părintele arhimandrit Ambrozie (Iurasov) de la Mănăstirea Ivanovo din Rusia, care a poposit în republică pentru câteva zile. Ierarhul a mulțumit distinsului duhovnic pentru dragostea de a împărtăși din gândurile și experiența vieții sale cu credincioșii din țara noastră, precum și pentru susținerea duhovnicească în aceste vremuri deloc ușoare pentru comunitățile creștin-ortodoxe.

ÎPS Vladimir și-a amintit de copilărie, pe când mergea împreună cu mama la Mănăstirea Poceaev, unde se spovedeau și primeau binecuvântarea părintelui Ambrozie.

La rândul său, părintele arhimandrit a mulțumit pentru călduroasa primire și a relatat mitropolitului despre viața mănăstirii în care se nevoiește.

(Continuare în pag. 4) ▶

Agenda de lucru a ÎPS Vladimir, Mitropolitul Chișinăului și al Întregii Moldove *(21 octombrie - 16 noiembrie 2012)*

(Urmare din pag. 2-3)

11 NOIEMBRIE

În cea de a XXIII-a Duminică după Rusalii, Înalt Prea Sfințitul Mitropolit Vladimir a oficiat Sfânta și Dumnezeiasca Liturghie la Catedrala "Nașterea Domnului", rugându-se împreună cu clerul și poporul prezent la slujbă pentru binele și liniștea țării și a tuturor confraților ortodocși.

Ca întotdeauna, binecuvântările arhierești au adus lumina pe chipurile enoriașilor, care, după o săptămână plină de grijile vieții, au venit duminică la biserică pentru a primi întărirea duhovnicească atât de necesară tuturor pentru a trece cu bine prin învolburatele ape ale existenței pământești.

După Liturghie credincioșilor le-a predicat Arhim. Ambrozie (Iurasov), un oaspete multașteptat din Rusia, care, pe parcursul ultimelor zile, a ținut mai multe conferințe, venind să vorbească și credincioșilor adunați la Catedrala Mitropolitană.

13 NOIEMBRIE

Palatul Mitropolitan a găzduit ședința Sinodului Bisericii Ortodoxe din Moldova, prezidată de către ÎPS Mitropolit Vladimir, în cadrul căreia s-au pus în discuție ultimele evenimente de importanță majoră referitoare la viața bisericească autohtonă, precum și planul de acțiuni pentru anul 2013.

14 NOIEMBRIE

În dimineața zilei, Înalt Prea Sfințitul Mitropolit Vladimir l-a primit în audiență pe Prot. Mitr. Victor Velciug, Protopop de Căușeni, care a fost decorat cu Ordinul "Ștean cel Mare și Sfânt" gr. II, pentru munca deosebit de prodigioasă depusă în cadrul protopopiatului pe care îl

conduce, pentru grija ce o are față de sfintele lăcașe, precum și pentru poporul binecredincios din protopopiat.

Dimpreună cu părintele Victor, de ordinul „Ștefan cel Mare și Sfânt" gr. II s-a învrednicit și domnul Mihail Iliev, șeful Inspectoratului Fiscal de Stat Căușeni – un creștin exemplar, ctitor și binefăcător.

Vlădica Vladimir a mulțumit părintelui protopop și domnului Iliev pentru eforturile depuse spre binele și mărirea Bisericii Ortodoxe din Moldova, în speranța că aceste fapte frumoase vor avea o continuitate îndelungată.

15 NOIEMBRIE

ÎPS Mitropolit Vladimir, dimpreună cu un sobor compus din preoții militari Corneliu Dobrogeanu, Gheorghe Gavrilița, Valeriu Gâțu, Ioan Tudoreanu, Nicolae Andrieș, Dorin Rusu, Vasile Panas, Serghei Ivaneț și Tudor Spătaru, a oficiat slujba de sfințire a Academiei Militare "Alexandru cel Bun".

Evenimentul s-a desfășurat în prezența contingentului militar, precum și a domnilor Igor Cutie – general de brigadă, locțiitor-șef al Marelui Stat Major și Mihail Bucliș – colonel, rector al Academiei Militare, dar și a altor demnitari de rang înalt.

Adresându-se participanților la serviciul divin, Mitropolitul Vladimir a dat o apreciere deosebită acestuia, menționând legătura strânsă ce a existat dintotdeauna între Biserică și Armata Națională și subliniind faptul că, datorită disponibilității și bunăvoinței autorităților competen-

te, slujitorii altarului pot să-și îndeplinească misiunea în rândurile celor care stau cu bărbăție de veghe la liniștea și pacea cetățenilor acestei țări. Întâistătătorul a mai menționat că și în continuare Mitropolia Chișinăului și a Întregii Moldove va avea aceeași atitudine serioasă față de Armata Națională și față de asistența spirituală pe care o consideră necesară apărătorilor Patriei, concentrându-și forțele pentru crearea tuturor condițiilor favorabile din punct de vedere moral și spiritual, de care să se bucure fiecare ostaș în parte.

În continuare, Vlădica Vladimir a vorbit despre pregătirea militară care se face la Academia "Alexandru cel Bun", exprimându-și speranța că această școală militară va dărui țării ostași bravi, cu dragoste de neam și cu credință în suflet.

La rândul lor, reprezentanții Academiei au mulțumit Înalt Prea Sfinției Sale și preoților militari pentru grija ce o au față de cele duhovnicești, menționând că credința ortodoxă este un element indispensabil formării militarilor ca patrioți și apărători neînfricați, fapt pentru care au evidențiat necesitatea menținerii relațiilor existente între Biserică și Armată, dar și intensificarea continuă a acestora.

16 NOIEMBRIE

În dimineața zilei, Mitropolitul Vladimir a avut o întrevedere cu Excelența Sa domnul Gyorgy Varga, Ambasaodrul Ungariei la Chișinău. În cadrul discuției bilaterale, Înalt Prea Sfinția Sa a făcut o scurtă incursiune în istoria și activitatea Bisericii Ortodoxe din Moldova, prezentându-i domnului ambasador ultimele realizări în domeniul socio-spiritual și filantropic al Mitropoliei Chișinăului și a Întregii Moldove.

În cadrul discuției, s-a propus întocmirea unui plan de acțiuni în vederea colaborării între instituții.

Domnul Varga a mulțumit Înalt Prea Sfinției Sale pentru primirea călduroasă, menționând că are aprecieri deosebite pentru activitatea multilaterală a Direcției Mitropolitane.

Arhiereii Bisericii Ortodoxe din Moldova s-au reunit în ședința Sinodului

Palatul Mitropolitan a găzduit ședința Sinodului Bisericii Ortodoxe din Moldova, prezidată de către ÎPS Mitropolit Vladimir, în cadrul căreia s-au pus în discuție ultimele evenimente de importanță majoră referitoare la viața bisericească autohtonă, precum și planul de acțiuni pentru perioadele următoare.

Ordinea de zi a Şedinţei Sinodului Bisericii Ortodoxe din Moldova din 13.11.2012:

1. Constituirea Comisiei pentru organizarea manifestaţiilor festive prilejuite de celebrarea celor 200 de ani de la înfiinţarea Eparhiei Chişinăului şi a Hotinului, în anul 2013.
2. Trecerea în revistă a ultimelor evenimente cu rezonanţă majoră, referitoare la viaţa bisericească din Moldova.
3. Discuţii referitoare la desfăşurarea întrunirilor eparhiale pentru discutarea oportunităţii organizării unei Adunări Bisericeşti la nivel republican.
4. Stabilirea reperelor activităţii pastoral-misionare a Bisericii Ortodoxe din Moldova pentru sfârşitul anului 2012 – începutul anului 2013.
5. Prezentarea noilor distincţii bisericeşti, ale căror modele au fost aprobate în şedinţa anterioară a Sinodului.

Preşedinte: Înalt Prea Sfinţitul Vladimir, Mitropolit al Chişinăului şi al Întregii Moldove.

Membri: PS Anatolie, Episcop de Cahul şi Comrat; PS Petru, Episcop de Ungheni şi Nisporeni; PS Nicodim, Episcop de Edineţ şi Briceni; PS Marchel, Episcop de Bălţi şi Fălești.

Ședința a demarat cu un cuvânt de felicitare rostit de către Mitropolitul Vladimir din partea întregului Sinod la adresa PS Episcop Petru de Ungheni şi Nisporeni cu ocazia împlinirii a șapte ani de slujire arhierească.

În urma discuţiilor plenare, au fost adoptate următoarele hotărâri:

HOTĂRÂREA NR.1 din 13.11.2012

Referitoare la constituirea Comisiei pentru organizarea manifestaţiilor festive prilejuite de celebrarea celor 200 de ani de la înfiinţarea Eparhiei Chişinăului şi a Hotinului, în anul 2013.

A prezentat: ÎPS Mitropolit Vladimir

În vederea asigurării unei bune pregătiri pentru celebrarea celor două sute de ani de la întemeierea Eparhiei Chişinăului şi a Hotinului, care va avea loc anul următor, a fost creată Comisia responsabilă pentru organizarea şi desfăşurarea evenimentului, ce urmează a fi condusă de către Mitropolitul Vladimir şi va avea în componenţa sa pe toţi arhiereii Mitropoliei Chişinăului şi a Întregii Moldove, urmând ca în cel mai scurt timp să fie cooptaţi şi reprezentanţi ai laicatului, care să-şi aducă contribuţia la eforturile comune în acest sens.

În viitorul apropiat, Comisia urmează a se întruni în prima ședință de lucru, pentru a stabili pașii concreți de activitate și a analiza propunerile Eparhiilor componente ale Mitropoliei Moldovei.

Conform aspiraţiilor Înalt Prea Sfinţiei Sale, echipa urmează a identifica toate sursele materiale şi financiare necesare, precum și a analiza toate perspectivele pentru organizarea evenimentului la cel mai înalt nivel, având în vedere semnificaţia deosebită a datei celebrate.

Propunerea a fost susţinută cu unanimitate de voturi, intrând în vigoare din ziua aprobării.

HOTĂRÂREA NR.2 din 13.11.2012

Referitoare la prezentarea publică a punctului de vedere oficial al Bisericii Ortodoxe din Moldova.

A prezentat: ÎPS Mitropolit Vladimir

Mitropolitul Vladimir a prezentat în plen retrospectiva ultimelor evenimente din viaţa bisericească, discutate pe larg în mass-media şi în societate. Astfel, având în vedere numeroasele speculaţii şi interpretări lansate în presă, care au prejudiciat imaginea Bisericii Ortodoxe din Moldova, s-a decis sancţionarea disciplinară a slujitorilor care vor face declaraţii publice fără o coordonare prealabilă şi binecuvântare arhierească, conform Deciziei nr. 1 din 18 martie 2011, a Sinodului Bisericii Ortodoxe din Moldova, referitoare la difuzarea şi prezentarea poziţiei oficiale a Bisericii.

Propunerea a fost susţinută cu unanimitate de voturi, intrând în vigoare din ziua aprobării.

HOTĂRÂREA NR.3 din 13.11.2012

Referitoare la desfăşurarea întrunirilor în cadrul Episcopiilor pentru discutarea oportunităţii organizării unei Adunări Bisericeşti la nivel republican.

A prezentat: ÎPS Mitropolit Vladimir

Având în vedere solicitările unor slujitori de organizare a Adunării Bisericești Generale, dar luând în considerare și statutul extraordinar al acestui înalt for, s-a hotărât desfășurarea unor deliberări la nivel eparhial cu privire la oportunitatea unei asemenea Adunări în timpul apropiat, rezultatele cărora vor fi analizate într-o ședință ulterioară a Sinodului Bisericii Ortodoxe din Moldova.

Propunerea a fost susţinută cu unanimitate de voturi, intrând în vigoare din ziua aprobării.

HOTĂRÂREA NR.4 din 13.11.2012

Referitoare la stabilirea reperelor activităţii pastoral-misionare a Bisericii Ortodoxe din Moldova pentru sfârşitul anului 2012 – începutul anului 2013.

A prezentat: ÎPS Mitropolit Vladimir

Având în vedere apropierea Postului Naşterii Domnului și deci a perioadei sărbătorilor religioase de iarnă, s-a pus în discuţie planul de acţiuni referitoare la această perioadă, pentru buna desfăşurare a evenimentelor prevăzute, atât la nivel Mitropolitan, cât şi la cel Eparhial. În această ordine de idei, Înalt Prea Sfinţitul Mitropolit Vladimir a dispus organizarea adunărilor la nivel de Protopopiate şi Episcopii pentru o bună pregătire a sfintelor lăcaşe de sărbători dar şi pentru coordonarea activităţilor de ordin cultural-spiritual şi caritativ.

Propunerea a fost susţinută cu unanimitate de voturi, intrând în vigoare din ziua aprobării.

La finalul lucrărilor Sinodului, Întâistătătorul a prezentat ierarhilor noile distincţii bisericeşti ale căror modele au fost aprobate în şedinţa anterioară: *Ordinul Mitropoliei, Ordinul Recunoştinţei, Ordinul Meritul Bisericesc gr. I, Ordinul Meritul Bisericesc gr. II şi Ordinul Meritul Bisericesc gr. III.*

Scrisoarea ÎPS Mitropolit Vladimir adresată PF Patriarh Kiril cu referire la problema noilor tehnologii de identificare a populației și impactul lor asupra societății

Preafericirii Sale,
Preafericitului Kiril,
Patriarh al Moscovei și al Întregii Rusii

Preafericirea Voastră!

Mă adresez Dumneavoastră în legătură cu publicarea Proiectului documentului "Poziția Bisericii referitoare la apariția și perspectivele dezvoltării noilor tehnologii de identificare a persoanei", pe marginea căruia, la momentul actual, se discută pe câteva site-uri bisericești oficiale. În document se menționează, pe bună dreptate, că: "Astăzi sunt necesare reevaluări din punct de vedere civil, moral-spiritual și teologic ale acestor chestiuni." Situația actuală la nivel global ne arată că analizarea problemelor de acest fel poate avea loc numai în contextul construirii așa-zisei comunități informaționale globale.

În lume se derulează activ procesul de globalizare, care schimbă cardinal nu numai viața fiecărui om în parte, dar și orânduirea internă a unor state întregi. Sunt ratificate acorduri internaționale și alte documente care nu corespund intereselor statului național și cetățenilor săi. Astfel se creează o orânduire globală, în cadrul căreia omul nu doar devine controlabil, ci și manipulabil de elementul sistemului electronic automatizat. Din acest motiv, problemele ce țin de implementarea noilor tehnologii de identificare a persoanei trebuie analizate în mod obligatoriu și din punct de vedere spiritual.

Mai întâi de toate, este vorba de înlocuirea numelui creștinesc cu un număr de identificare sau cu un cod personal. Despre acest lucru vorbea încă în anul 2001 părintele Kiril (Pavlov), într-un interviu acordat pentru site-ul "Русское Воскресение": "Atribuirea numerelor pentru oameni este un lucru păcătos, care merge împotriva lui Dumnezeu, pentru că Domnul, când a creat omul, i-a dat un nume și milenii de-a rândul oamenii s-au folosit de nume. Dar iată că acum se dorește ca, în locul numelui, fiecare să aibă un număr. Felul și scopul pentru care se fac aceste transformări nu lasă nici un dubiu cu referire la caracterul păcătos al acțiunilor în cauză. Astfel, nu numai că nu trebuie să ne implicăm în acest proces, ci, în măsura posibilităților, să ne împotrivim lui."

Mii de creștini ortodocși din Moldova au refuzat să primească numere de identificare datorită convingerii lor religioase. Aceștia au avut de înfruntat numeroase constrângeri, fiind supuși discriminării: oamenii nu erau primiți la lucru, erau eliberați din funcții, erau lipsiți de pensii, asistență medicală, indemnizații sociale, nu-și puteau administra proprietățile, nu puteau achita serviciile comunale. În conformitate cu noua legislație a Republicii Moldova, însă, aceste probleme au fost soluționate. Ca urmare a tratativelor noastre purtate cu autoritățile pe parcursul a mai mulți ani, prin lege, a fost permisă utilizarea unei alternative de identificare a cetățenilor, fără atribuirea IDNP-ului.

În același timp, pozițiile diferite ale preoților referitoare la problema noilor tehnologii duc la dezbinarea turmei, împărțind clerul și poporul în grupuri care se învrăjbesc. La agravarea situației contribuie părerile îndoielnice ale unor teologi și slujitori, expuse în mass-media și prezentate ca poziție a Bisericii. În astfel de situații, Biserica întârzie să emită documente oficiale care să aducă lumină. Iar pe lângă aceasta, sunt criticați dur creștinii care refuză evidența automatizată, bazată pe utilizarea identificării electronice a persoanei.

Tema libertății personalității umane nu este doar politică, după cum afirmă unii, ci este, în primul rând, de natură teologică și morală. Câteodată deciziile exclusiv politice au urmări catastrofale nu doar pentru prezentul și viitorul popoarelor, dar și pentru sufletele nemuritoare a milioane și milioane de oameni.

Preafericirea Voastră! Mii de credincioși se îngrijorează, pe bună dreptate, că introducerea evidenței și a controlului automatizat, precum și crearea bazelor electronice de date personale pot servi ca mecanism pentru manipularea fără scrupule a omului nu doar din punct de vedere social, ci și duhovnicesc.

Având în vedere cele expuse mai sus, Vă rugăm să introduceți în Proiectul documentului "Poziția Bisericii referitoare la apariția și perspectivele dezvoltării noilor tehnologii de identificare a persoanei" referințe la pericolul pe care îl reprezintă mecanismele de identificare electronică a persoanei, ca având legătură directă cu convingerile religioase a milioane de cetățeni ortodocși, care se îngrijesc de mântuirea sufletelor lor.

Cu dragoste întru Hristos și supunere fiască,

+ VLADIMIR,

MITROPOLIT AL CHIȘINĂULUI ȘI AL ÎNTREGII MOLDOVE

Recunoștința pentru boală

Într-o lume căzută, cum este și cea în care trăim, ne putem aștepta adesea la momente de necazuri și de boală. Dar ce este de făcut atunci când ne îmbolnăvim? Mitropolitul Grigorie al St. Petersburgului în cartea sa „O zi de viață sfântă” ne dă câteva sfaturi importante despre acest subiect:

1. Primul lucru pe care îl precizează acesta este că atunci când ne îmbolnăvim, trebuie să îi mulțumim Domnului, întrucât boala ne este dată pentru a ne mântui. Ne face să trecem peste mândrie, ne amintește că nimeni nu este nemuritor și ne arată limita puterilor proprii. În aceste momente de neputință majoritatea oamenilor caută ajutor de la Domnul. Starea de boală este un impuls puternic pentru a-L căuta pe Domnul și de a reflecta la viața eternă pe care o căutăm cu adevărat. În caz de boală suntem obligați să părăsim viața pătată de păcate pe care am dus-o până atunci. Suntem separați de aproapele nostru și astfel nu le mai putem face rău, având mai mult timp să îl petrecem în liniște cu Domnul. Mitropolitul Grigorie spune că „astfel, ar trebui să îi mulțumiți Domnului că nu vă privează de harul Său și că folosește una din cele mai puternice unelte ale sale pentru a vă mântui”.

2. În al doilea rând, starea de boală este o perioadă bună în care să vă gândiți la păcatele săvârșite de-a lungul vieții și pentru care nu v-ați căit, la faptul că ați amânat momentul spovedaniei, nu ați mers la slujbă, nu v-ați rugat zi de zi și nu ați ținut posturile rânduite. Amintiți-vă că niciunul dintre noi nu este fără de păcat. Precum spune sfântul Ioan „Dacă zicem că păcat nu avem, ne amăgim pe noi înșine și adevărul nu este întru noi” (I Ioan 1, 8).

3. Gândiți-vă că această boală ar putea fi ultima. Conștientizați realitatea morții, căci nu știm când ar putea să se reverse asupra noastră. Câteodată vine pe neașteptate odată cu boala. Mărturisiți-vă și cereți să primiți Sfânta Împărtășanie. Pregătiți-vă pentru viața viitoare mai ales pe durata bolii.

4. După ce faceți aceste procese de conștiință și vedeți că ați greșit față de cineva, reparați-vă greșeala și îndreptați lucrurile.

5. Asigurați-vă că documentele legale ale posesiunilor materiale sunt în ordine. Atunci când vă trăiți ultimele clipe este bine să vă eliberați sufletul. Nu trebuie să vi le irosiți pe lucruri lumești, ci pentru viața veșnică a sufletului vostru.

6. Consultați un medic și asigurați-vă că luați tratamentul pentru vindecarea dumneavoastră. Dumnezeu a creat toate aceste leacuri pentru ca noi să ne folosim de ele. Păstrați totuși în minte gândul că El este cel care vindecă.

7. Încercați să folosiți această perioadă în beneficiul sufletului. Folosiți timpul pentru rugăciune, pentru a citi cărți religioase sau pentru a vorbi cu oameni milostivi.

Evitați televizorul sau conversațiile ce nu hrănesc sufletul. Cereți să vi se aducă icoane în camera unde stați și însemnați-vă cu semnul crucii. Folosiți această perioadă de liniște pentru înălțarea spirituală.

8. Supuneți-vă voii lui Dumnezeu. Nu vă rugați neapărat pentru însănătoșire. Dumnezeu știe ce este mai bine pentru mântuirea voastră. Amintiți-vă că boala este o unealtă ce prilejuiește mântuirea. Mulțumiți-I Domnului pentru tot ce v-a oferit.

9. Nu vă neliniștiți dacă boala se prelungește ca durată. Nerăbdarea, cârtirea sau temperamentul irascibil nu vor ajuta la însănătoșire. Mitropolitul Grigorie ne sfătuiește să „fim răbdători și să ne rugăm astfel: O Doamne, multe sunt păcatele mele și vrednic sunt de chinul cel veșnic, dar în iubirea Ta nemărginită nu ai vrut ca sufletul meu să sufere, ci mi-ai dat a purta o pedeapsă trecătoare ca să-mi văd păcatele, să mă căiesc și să mă îndrept. Mare este mila Ta Doamne. Înmulțește-mi răbdarea, binecuvântează-mă cu harul Tău ca să pot îndura boala cu voie bună și cu iubire de Dumnezeu…”

10. Când simțiți că vă însănătoșiți, Mitropolitul Grigorie ne spune, „rugați-vă Domnului ca, după ce v-ați însănătoșit, să vă păzească de păcat, să vă amintească de gândurile avute pe durata bolii, căci mulți oameni vindecați au uitat de gândurile avute în timpul bolii.”

11. Dacă simțiți că starea se înrăutățește, cereți să vi se facă Sfântul Maslu. Dacă Domnul nu vă vindecă trupul, atunci cu siguranță vă va vindeca sufletul.

12. În cele din urmă, Mitropolitul Grigorie ne sfătuiește să „ne încredințăm cu totul în voia Domnului și să nu dorim altceva decât voia Sa. Aceasta este cea mai bună atitudine pentru orice om, oricare ar fi starea sa. Întrucât acela care se încredințează voii Domnului este al lui Dumnezeu și nu va pieri niciodată”.

www.doxologia.ro

Despre patimile şi bolile omului căzut

Patimile fiind boli ale sufletului este nevoie să analizăm, modul cum se produc ele, simptomele ce le insoţesc, şi să le facem o descriere. Întorcânduşi de la Dumnezeu facultăţile sufletului şi trupului şi îndreptândule spre realitatea sensibilă pentru a-şi afla în ea plăcerea, omul face să se nască în el patimile (Pati-l. gr), numite şi vicii, ele nu fac parte din firea omului. Sfântul Vasile cel Mare, în prima omilie asupra facerii omului, spune că ele nu fac parte din chipul lui Dumnezeu. Iar Sfântul Maxim Mărturisitorul zice că ele „nu au fost create la început împreună cu firea oamenilor, căci altfel ar intra în definiţia firii”. În ceea ce-l priveşte, Sfântul Ioan Scărarul spune că: ”Păcatul sau patima nu se află în fire în chip natural. Căci Dumnezeu nu e făcătorul patimilor”; ”Dumnezeu nici n-a făcut, nici n-a zidit răul. Deci s-au amăgit unii spunând că unele dintre patimi sunt fireşti în suflet”.

Vedem de aici că patimile sunt un rod al închipuirii omului, ca urmare a păcatului strămoşesc. Sfântul Macarie învaţă în acest sens: ”În urma neascultării primului om, a intrat în noi ceva străin de firea noastră, (a intrat) răutatea patimilor, care prin mult exerciţiu şi obişnuinţă ne-a devenit a doua fire”. Altfel spus, patimile sunt efectul relei folosinţe de către om a liberului său arbitru, rod al voii personale despărţită de voinţa sa firească, dăruită de Dumnezeu. Aşa spune Sfântul Isaac Sirul: ”Patimile sunt un adaos dintr-o pricină sufletească, pentru că sufletul este din fire nepătimitor”. Abătându-se sufletul de la virtuţi din iubirea de plăcere, a dat naştere patimilor (bolilor) şi le-a întărit pe acestea împotriva sa”. Sfântul Ioan Damaschin învaţă tot aşa: ”Viciul nu este nimic altceva decât îndepărtarea virtuţii, după cum şi întunericul este îndepărtarea luminii. Dacă rămânem în starea naturală, suntem în virtute; dacă ne abatem de la starea naturală, adică de la virtute, şi venim la cea contra naturii, ajungem în viciu”. Virtuţile constau în lucrarea potrivit firii sau, altfel spus, potrivit scopului pe care Dumnezeu le-a dat la crearea firii omeneşti, a facultăţilor, puterilor sau tendinţelor omului.Sfinţii Părinţi s-au străduit să clasifice toate aceste patimi/boli, întemeind astfel o adevărată nosografie duhovnicească. Sfântul Ioan Casian arată cum se pot deosebi şi împărţi ele prin raportarea la diferitele „părţi” ale sufletului, sau la puterile acestuia, pe care ele le afectează, şi recurge pentru această demonstraţie la o comparaţie clară cu bolile trupului: „Există un singur izvor şi început al tuturor viciilor, după calitatea părţii, sau, ca să spun aşa, a porţiunii din suflet care a fost molipsită, iar numele patimilor şi ale stricăciunilor sunt felurite. Aceasta se înţelege uneori mai uşor prin comparaţia cu bolile trupeşti, care pot avea o singură cauză, dar felurile suferinţei sunt multe, după membrele care au fost atinse de boală. Când este atacată de puterea veninului vătămător fortăreaţa trupului, capul adică, apare cefalgia. Când acest venin a pătruns în urechi sau în ochi, se produc otita şi oftalmia. Când acesta a atacat încheieturile sau exterminaţiile mâinilor, boala se numeşte gută, iar dacă s-a coborât la picioare, numele bolii este podagră. Aceeaşi singură obârşie, veninul vătămător, produce boli cu atâtea nume, câte părţi ale trupului a infectat. În acelaşi chip, trecând de la cele văzute la cele nevăzute, credem că se aşază în părţile, sau, ca să spun aşa, în membrele sufletului nostru, puterea fiecărui viciu. Înţelepţii spun că virtutea este de trei feluri, adică având drept obârşie raţiunea, voinţa şi sentimentul, care se pot tulbura din vre-o pricină oarecare. Când, aşadar, puterea patimii vătămătoare a împresurat pe una dintre acestea, prin stricare, în locul ei se aşează ceea ce numim viciu”.

BIBLIOGRAFIE: Episcopul Alba Iuliei Andrei, „Spovedanie şi comunune”, Edit. Alba Iulia, 1998. Jean-Claude Larchet, „Terapeutica bolilor spirituale”, Edit. Sofia, Bucureşti, 2006. „Filocalia Sfintelor nevoinţe ale desăvârşirii” vol.1, Edit.Humanitas, Bucureşti, 2004.

Despre tămăduirea tristeţii

Tămăduirea de tristețe este extrem de importantă. De ce? Pentru că tristețea, lăsată să se hrănească din puterile sufletului nostru, îl seacă pe acesta de energie și îl împinge până în prăpastia deznădejdii. Ne întoarcem deci la această patimă cu scopul de a vorbi și despre căile de prevenire și de vindecare. Există trei cauze ale tristeții. Fiecăreia îi corespunde o lucrare de tămăduire

Tăierea voii

O primă cauză a tristeţii am văzut că este lipsa împlinirii unei plăceri, unei dorinţe. Prevenirea, care este un pas mult mai simplu decât eforturile de tămăduire ulterioare, constă într-o lucrare foarte simplă: tăierea voii proprii – adică renunţarea conştientă la dorinţele şi plăcerile trupeşti nefolositoare şi neataşarea de bunurile materiale. Pentru că demonul tristeţii se aşează exact în locul spre care vede că suntem atraşi cel mai mult.

Tot în acest context al ataşamentului de bunurile materiale se situează şi slava deşartă. Tristeţea găseşte şi în legătură cu această patimă teren de manifestare, fiindcă omul stăpânit de slavă deşartă se întristează atunci când nu primeşte onorurile şi cinstea pe care le aşteaptă, sau nu se mulţumeşte doar cu cinstirile primite. Şi în acest caz, soluţia de prevenire este aceea de a socoti ca nimicuri toate onorurile şi cinstirile omeneşti şi de a căuta să fim plăcuţi lui Dumnezeu, nu oamenilor.

Iertarea aproapelui

Mânia îşi are cauza în noi, nu în ceea ce ne fac ceilalţi. Mânia – dorinţa de răzbunare, care neîmplinită duce la tristeţe, este cea de-a doua cauză. Sfinţii Părinţi au arătat că pricina tristeţii omului nu stă în cei împotriva cărora ne-am mâniat, nici în cei care ne-au jignit şi cărora le purtăm ranchiună, ci în noi înşine. Şi de aceea a înceta orice relaţie cu persoanele în cauză nu poate fi o metodă de vindecare. Dimpotrivă, menţinerea legăturii şi comunicarea cu cel care ne-a întristat ajută la vindecare, fiindcă înfrunţi toate aspectele tristeţii. În singurătate sau ocolind persoanele care ne provoacă această stare, există riscul ca rădăcina tristeţii şi motivele pentru care se declanşează să rămână mai mult sau mai puţin cunoscute, ele continuând să acţioneze şi să-l ţină pe om în întristare.

Contactul cu ceilalţi ne scoate la iveală patimile. De asemenea, foarte important de reţinut este faptul că amintirea jignirilor, resentimentelor, ranchiuna şi în general toate urmările mâniei au tendinţa să se dezvolte în chip ascuns, sporind şi întărindu-se sub efectul imaginaţiei, răspândindu-se ca veninul şi otrăvind sufletul în întregime. Astfel că, în virtutea acestor aspecte, Sfântul Ioan Casian arată că trăirea în societate nu este vătămătoare; din contra, este de mare folos, fiindcă prin legăturile cu oamenii, bolile sufletului se pot descoperi şi, fiind mai des puse la încercare, se pot vindeca mai repede. Sfinţii Părinţi îndeamnă nu numai să nu ne supărăm pe cei care ne jignesc, ci chiar să-i socotim adevăraţi binefăcători, iertându-i, arătându-le bunăvoinţă şi iubire şi lepădând ranchiuna faţă de aceştia, pentru că prin ei fiind vădite bolile noastre sufleteşti, putem să căutăm căile şi leacurile de vindecare a lor.

Spovedania deasă

Tristeţea inexplicabilă şi nemotivată am văzut că este iscată în majoritatea cazurilor de către diavol, aici fiind a treia cauză. În acest caz nu există un remediu anume, ci se indică o grijă generală a omului faţă de starea sa. Ce se recomandă, este descoperirea gândurilor şi a stării sufleteşti unui bun părinte duhovnic. Trebuie obligatoriu evitată închiderea în sine, pentru că rămânând cu gândurile, acestea vor produce tot mai multe pagube în mintea şi sufletul nostru. De asemenea, şi cei care avem în preajmă oameni suferind de tristeţe, trebuie să luăm aminte la următorul sfat: tristeţea este o rană a sufletului care trebuie spălată cu apa binefăcătoare a cuvântului plin de blândeţe.

De la tristeţea pătimaşă la “fericita întristare” Ce trebuie avut neapărat în vedere, pentru ca cel care luptă cu tristeţea să nu cadă în deznădejde, văzând că nu scapă imediat de ea, este că lupta împotriva ei şi biruirea patimii nu-l duc de îndată pe om la starea opusă, adică la bucurie. Cheia de trecere spre bucurie este trecerea de la tipul de tristeţe izvorât din patimi la fericita întristare, singura care-l poate duce la adevărata bucurie.

Ce este fericita întristare? În vreme ce, aşa cum am văzut, tristeţea ca patimă constă în mâhnirea omului din pricina lipsirii de desfătare trupească, sau a pierderii bunurilor materiale, sau a neîmplinirii plăcerilor simţurilor, sau a jignirilor fericita întristare este o tristeţe virtuoasă, care înseamnă mai înainte de toate mâhnirea fiinţei umane de a se fi înstrăinat de Dumnezeu, de a fi departe de El, de lipsirea de bunătăţile duhovniceşti, spirituale. Pe lângă aceasta, omul se îndurerează din pricina stării sale decăzute şi a păcatelor lui, ajungând astfel prin plângerea păcatelor (ştiute şi neştiute) la fericita întristare. În al doilea rând, tristeţea virtuoasă stă în mâhnirea pentru aproapele, înstrăinat şi el de Dumnezeu, lipsit de bunătăţile cele duhovniceşti, şi întristarea pentru greşelile şi neputinţele lui. Această formă a tristeţii este deosebit de importantă, pentru că ţine de purtarea firească a creştinului să se întristeze pentru păcatele şi neputinţele aproapelui şi să se roage pentru el. Sfinţii Părinţi pun faţă în faţă în mod constant cele două forme de tristeţe, arătând cât de lipsită de rost şi de temei este cea dintâi, adică întristarea după lucrurile care atrag patimile, şi cât de câştigaţi suntem dacă dobândim cea de-a doua formă de tristeţe, folositoare şi de preţ pentru viaţa noastră duhovnicească şi pentru lucrarea mântuirii. Nu trebuie deci nimicită orice formă de tristeţe din suflet, ci numai cea care este o manifestarea pătimaşă a sufletului nostru. Cu cât se mâhneşte omul mai mult pentru păcatele sale şi se smereşte înaintea lui Dumnezeu, cu atât mai mult se deschide harului dumnezeiesc.

După Terapeutica bolilor spirituale – Jean-Claude Larchet

Păstrarea unui sens al vieţii în cazul bolnavilor de cancer

Cancerul constituie o provocare de proporții din perspectiva păstrării unui sens și scop al vieții, pe lângă precipitarea, deloc neobișnuită, a unei crize de credință.

Ce pot face pacienţii de cancer pentru a păstra un sens în viaţă? Cu certitudine, atunci când rugăciunile şi slujbele religioase contribuie la păstrarea sau găsirea unui astfel de sens şi scop în viaţă, este important ca acele practici şi credinţe să fie menţinute şi alimentate. Preoţii şi întreaga parohie din care face parte suferindul pot juca un rol de importanţă vitală în această privinţă, precum poate şi participarea continuă la slujbele şi activităţile bisericeşti ale parohiei din care face parte.

De asemenea, cunoaştem din cercetările extensive că pacienţii cu cancer pot beneficia şi de participarea lor într-un sistem de sprijin activ. Acest sprijin poate lua forma familiei, prietenilor sau a unui grup de suport. Pentru bolnavii de cancer, internetul sau biblioteca[1] poate fi un mijloc nou şi interesant de a obţine sprijin şi informaţii. Ce pare să fie destul de important pe lângă a beneficia de sprijin este ca aceşti bolnavi să fie capabili să-şi exprime sentimentele legate de cancer: teamă, speranţe, preocupări etc. Se pare că exprimarea sentimentelor personale legate de cancer este mai utilă decât ascunderea acestora sau protejarea celorlalţi faţă de temerile şi tristeţea lor.

Examinarea surselor care pot oferi sens vieţii unei persoane bolnave de cancer este şi ea utilă. V. F. Frankl, într-una din cărţile sale[2], a precizat că dimensiunea spirituală a experienţei umane este caracterizată de ceea ce autorul a numit „voinţa de a da sens" sau determinarea de a conferi un sens vieţii. Frankl a considerat că această nevoie de sens este un „instinct primordial în viaţă". De asemenea, Frankl a considerat că există patru surse primare de sens al vieţii. Acestea includ: 1) Creativitatea: satisfacţiile aduse de muncă şi realizări, fapte bune şi dedicarea faţă de cauze superioare preocupărilor personale; 2) Experienţa: relaţiile cu cei iubiţi, iubirea de natură, frumuseţe, artă, muzică; 3) Atitudinea: atitudinea pe care o are o persoană faţă de suferinţă şi problemele existenţiale; 4) contextul istoric al sensului vieţii: importanţa moştenirilor din trecut, prezent şi viitor.

Când cineva primeşte un diagnostic de cancer, se confruntă cu marile probleme existenţiale ale vieţii cu care, mai devreme sau mai târziu, ne confruntăm cu toţii: suferinţă, moarte şi vină. Aceasta poate rezulta în pierderea sensului, scopului sau raţiunii de a merge mai departe. Dar un aspect interesant este că există un număr de pacienţi cu cancer care descriu abordarea acestei boli ca unul dintre „cele mai pline de sens şi valoroase momente ale vieţii lor". Un pacient a declarat că „până în momentul când am aflat că am cancer nu înţelesesem că eram cu adevărat iubit şi preţuit de prieteni şi familie". Alţi pacienţi cu cancer vorbesc de învăţarea unor lecţii despre adevăratele priorităţi în viaţă şi preţuirea mai intensă a fiecărei zile. Numeroşi pacienţi îşi schimbă cariera şi fac alte schimbări majore în viaţă pe care altfel nu ar fi avut curajul să le facă.

Cu certitudine, atitudinea faţă de o boală precum cancerul este importantă în descoperirea unui sens în această experienţă. Adeseori este util pentru pacienţi să-şi noteze biografia şi să o examineze pentru a descoperi sursele relevante pentru sensul vieţii. Unii pacienţi consideră că este util să-şi împărtăşească povestea vieţii întregii familii sau copiilor. Arta şi muzica trebuie să continue a fi parte din viaţa pacientului cu cancer, în special dacă au constituit surse de bucurie în trecut. Participarea la terapia prin artă sau muzică este extrem de utilă multor pacienţi. Scrierea romanului mult amânat, pictatul sau plecarea în sfârşit în excursie la Roma nu sunt obiective neobişnuite asumate de numeroşi pacienţi cu cancer cu care autorul a colaborat îndeaproape. În sfârşit, umorul este foarte important. Râsul este vindecare, iar râsul este o manifestare pe care trebuie să o alimentăm chiar şi în faţa cancerului. Importanţa bunăstării spirituale şi rolul sensului în special în moderarea depresiei, deznădejdii şi dorinţei de a muri la pacienţii cu cancer terminal au stimulat grupul de cercetare de la Centrul Memorial pentru Cancer Sloan-Kettering să-şi concentreze eforturile pentru elaborarea unor intervenţii non-farmaceutice (psihoterapia) care pot aborda subiecte precum deznădejdea, lipsa de sens şi viaţa spirituală la pacienţii cu cancer avansat spre sfârşitul vieţii. Acest efort a condus la explorarea şi analiza lucrărilor lui Viktor Frankl şi a conceptelor sale de psihoterapie bazată pe sens (Frankl 1955, 1959, 1969, 1975). Deşi aceasta nu era destinată tratării pacienţilor cu cancer sau cu alte afecţiuni potenţial mortale, conceptele sale legate de sens şi spiritualitate au în mod evident aplicaţii în activitatea psihoterapeutică cu pacienţii cu cancer avansat, dintre care mulţi caută ajutor şi îndrumare în rezolvarea unor probleme precum păstrarea speranţei, a sensului şi înţelegerea cancerului şi a morţii imanente în contextul propriei vieţi. Intervenţia inovatoare denumită de autori „Psihoterapia de Grup centrată pe Sens" ("Meaning Centered Group Psychotherapy" – prescurtat MCGP) se bazează pe conceptele descrise mai sus şi pe principiile lui Viktor Frankl, şi este destinată a ajuta pacienţii cu cancer avansat să păstreze sau să sporească sensul, liniştea şi scopul vieţii chiar dacă se apropie de sfârşitul ei. Autorii au derulat o serie de intervenţii psihoterapeutice pe un grup pilot utilizând această abordare centrată pe „sens" pe o cohortă de pacienţi cu cancer avansat[3] pentru a stabili fezabilitatea, practicabilitatea, aplicabilitatea şi gradul de acceptare a unei astfel de intervenţii, la momentul actual fiind iniţiate lucrările de derulare a unui trial controlat al MCGP. Autorii au reuşit să conceapă un manual în care se regăseşte o intervenţie de 8 săptămâni (şedinţe săptămânale de 1 oră şi jumătate) de tip Psihoterapie de Grup centrată pe Sens, care utilizează o combinaţie de didactică, discuţie şi exerciţii experimentale concentrate pe teme particulare asociate sensului şi cancerului avansat. Temele şedinţelor includ: — Şedinţa 1: Conceptele de sens şi sursă a sensului; — Şedinţa 2: Cancer şi sens; — Şedinţa 3: Sens şi context istoric al vieţii; — Şedinţa 4: Povestirea, proiectul de moştenire; — Şedinţa 5: Surse atitudinale ale sensului: Limitele şi finitudinea vieţii; — Şedinţa 6: Sursele creatoare ale sensului: Responsabilitate, creativitate, fapte; — Şedinţa 7: Sursele de experimentare a sensului: natură, artă şi umor; — Şedinţa 8: Închidere, rămas bun, speranţe de viitor. Pacienţii primesc lecturi obligatorii şi teme pentru acasă care sunt specifice fiecărei şedinţe şi sunt utilizate în fiecare şedinţă. Deşi punctul central al fiecărei şedinţe se concentrează pe probleme legate de sens, pace şi scop în viaţă în faţa cancerului avansat şi a unui pronostic rezervat, elementele de sprijin şi exprimare a emoţiei sunt inevitabile în contextul fiecărei şedinţe de grup (dar limitate prin concentrarea pe exerciţiile experienţiale, didactică şi discuţiile legate de temele concentrate pe sens). Descoperirile preliminare ale acestei lucrări, prezentate la Consfătuirea anuală a Societăţii Franceze de Psiho-oncologie din oraşul Lille, au demonstrat că MCGP este eficientă în amplificarea „bunăstării" spirituale, în special a unui sens al vieţii. În plus, MCGP reduce semnificativ depresia, deznădejdea şi dorinţa de a muri.

Cancerul constituie o provocare de proporţii din perspectiva păstrării un sens şi scop al vieţii, pe lângă precipitarea, deloc neobişnuită, a unei crize de credinţă.

Capacitatea de a păstra un sens al vieţii şi viaţa spirituală a bolnavului ajută pacienţii cu cancer în a se adapta mai bine la noua condiţie şi a se bucura de o calitate mai bună a vieţii. Există resurse în comunitatea religioasă şi a serviciilor de sănătate care pot ajuta în furnizarea îndrumării şi sprijinului. Programele de sprijin pentru bolnavii de cancer pot fi deosebit de utile în a-i ajuta pe aceştia şi familiile lor să menţină acest sens şi scop al vieţii. Elaborarea unor intervenţii specifice de consiliere care au menirea de a conserva sensul în viaţă şi speranţa pacienţilor cu cancer avansat, cum ar fi intervenţiile de tip „psihoterapie centrată pe sens" sunt promiţătoare ca instrumente care pot fi utilizate de către psiho-oncologi în îngrijirea pe care o asigură pacienţilor cu cancer în ultima etapă a vieţii lor. În conversia totală a fiinţei celor ce până acum nu au trăit o viaţă creştină genuină, sau în continuarea unei vieţi virtuoase şi a practicării unei intense, sincere şi stăruitoare rugăciuni de către cei credincioşi, se află marele secret al întăririi în credinţă, al tăriei spirituale, al înmulţirii răbdării şi al pogorârii harului dumnezeiesc peste dânşii, precum şi al simţirii iubirii nemărginite a lui Dumnezeu. Toate acestea dau putere sufletului celui suferind. Acesta nu este doar un sfat convenţional, ci o caldă invitaţie la trăirea lor. Oricine le poate experimenta. Celui ce cere ajutorul lui Dumnezeu şi Îl caută, Domnul îi întinde mâna. Să nutrim certitudinea că atunci când suntem în suferinţă, mâna Sa ne este mereu întinsă. El şterge cu ea lacrimile suferinzilor şi vorbeşte inimii credincioase, aşa cum a procedat când s-a adresat mai marelui sinagogii, celui înlăcrimat: „Nu te teme, crede numai" (Mc. 5, 36). Uneori însă, credinţa noastră nu este atât de puternică. În episodul în care Mântuitorul a potolit furtuna de pe mare (Mt. 14), Sfântul Apostol Petru s-a aflat în pericol de înec tocmai pentru că lua prea mult în seamă curenţii puternici şi valurile tumultoase ale mării. La fel şi noi, cu cât ne fixăm atenţia în mod excesiv doar asupra suferinţei, cu atât mai mult ne cufundăm în ea.

De aceea e necesar să urmăm exortaţia lui Hristos. Răspunsul Său la frica şi deznădejdea apostolilor este: „Îndrăzniţi, Eu sunt; nu vă temeţi!", iar dojana fină adusă Apostolului Petru este valabilă şi în cazul nostru în clipa când suferinţa devine descurajantă: „Puţin credinciosule, pentru ce te-ai îndoit?". În general, cel suferind este îndemnat de autorii sfinţi ca întotdeauna să îşi aducă aminte că nu este nici o suferinţă, nici o lacrimă vărsată de pătimitori şi de cei cuprinşi de dureri fizice, de care să nu ştie Domnul şi Mântuitorul. El este bucuria noastră, mântuirea noastră, reazimul cel tare şi neclătinat în toate ispitele vieţii. „Să fiţi statornici în credinţă" îndeamnă deseori Sfântul Apostol Pavel.

Cine va fi statornic în credinţă, are să fie tare şi neclintit la toate încercările cu care îl cercetează Domnul.

[1] Sfântul Epifanie de Salamina, făcând referire la marele folos al citirii cărţilor duhovniceşti în procesul continuu al despătimirii, al cultivării virtuţilor, iar în cazul nostru, al menţinerii sensului vieţii, precum şi cultivarea nădejdii şi a răbdării în boală, menţionează că de mare nevoie este „câştigarea cărţilor creştineşti la cei ce pot să le dobândească. Că şi singură vederea cărţilor mai pregetători către păcat ne face pe noi şi către dreptate ne îndeamnă să ne ridicăm" (Patericul ce cuprinde în sine cuvinte folositoare ale Sfinţilor Bătrâni Alba Iulia, 1999). Sfinţii socoteau meditaţia asupra cărţilor sfinte ca cea mai mare desfătare (cf. Fericitul Teodoret, Episcopul Cirului, Istoria Bisericească, cartea a V-a, 36, 4, în PSB, vol. 44, p. 243). De aceea ascultau învăţăturile bune şi-şi întreţineau inima cu studierea acestora (Sf. Vasile cel Mare, Cuvânt ascetic (I), cap. VIII, în PSB, vol. 18, p. 69).Vechile pilde de credinţă, care mărturisesc harul lui Dumnezeu şi lucrează la zidirea sufletească a omului, au fost păstrate în scris, iar prin citirea lor, ca printr-o reprezentare a faptelor, şi Dumnezeu să fie cinstit şi omul să fie întărit. (Actele martirice, Martiriul Sfintelor Perpetua şi Felicitas, I, în PSB, vol. 11, p. 114).

[2] Man's search for meaning, 4th ed., Beacon Press, Boston, 1959/1992.

[3] W. Breitbart, B. Rosenfeld, H. Pessin et al., „Depression, hopelessness, and desire for hastened death in terminally ill cancer patients", în The Journal of the American Medical Association, 284, 2000, p. 2907-2911; W. Breitbart, C. Gibson, S. Poppito, A. Berg, „Psychotherapeutic interventions at the end of life: a focus on meaning and spirituality", în Canadian Journal of Psychiatry, 49, 2004, p. 366-372;M. Greenstein, W. Breitbart, „Cancer and the experience of meaning: a group psychotherapy program for people with cancer", în American Journal of Psychotherapy, 54, 2000, p. 486-500.

Pr. Liviu PETCU,
www.doxologia.ro

Sfinții Arhangheli Mihail și Gavriil

(Urmare din pag. 1)

Ceata a treia numită a Tronurilor stă înaintea celui ce şade pe scaun înalt şi preaînălţat (Isaia 6, 1). Se numesc aşa căci pe dânşii, ca pe nişte scaune înţelegătoare, se odihneşte Dumnezeu gânditor, precum scrie Sfântul Maxim Mărturisitorul; adică nu cu fiinţa, ci cu slujirea şi cu darul.

În ierarhia din mijloc, prima ceată se numeşte ceata Domniilor, pentru că domnesc peste ceilalţi îngeri care sunt sub dânşii. Ei, „fiind liberi şi lepădând toată temerea de rob, de bunăvoie şi cu bucurie slujesc neîncetat Domnului". Ei revarsă oamenilor, care sunt puşi de Dumnezeu ca stăpânitori, puterea stăpânirii cu bună înţelegere şi a iconomiei celei înţelepte, ca să domnească bine şi cu dreptate peste ţările încredinţate lor. Aceşti îngeri ajută pe oameni să-şi stăpânească simţirile şi să-şi smerească patimile cele fără de rânduială, supunând pe trup duhului.

Ceata Puterilor cereşti împlineşte fără odihnă voia cea tare şi puternică a Domnului Savaot, stăpâneşte planetele şi stelele universului; dă oamenilor puterea proorociei şi darul facerii de minuni şi îi ajută pe creştini să rabde cu tărie necazurile vieţii şi să păzească poruncile lui Hristos.

Ceata Stăpâniilor se numeşte aşa, pentru că aceşti îngeri au mare stăpânire peste diavoli. Ei risipesc stăpânirea lor şi izbăvesc pe oameni să nu cadă în ispitele cele cumplite care îi duc la moarte şi la osânda iadului.

În ierarhia cea mai de jos prima ceată este a Începătoriilor. Se numesc aşa, pentru că ei stăpânesc pe îngerii care sunt sub ascultarea lor, făcându-le cunoscută voia lui Dumnezeu. Ei au misiunea de a îndrepta toată lumea; ei păzesc ţările, tronurile celor ce conduc; ei păzesc hotarele neamurilor, oraşele, cetăţile, satele, limbile, bisericile şi păstorii de suflete. Ei îi ajută pe cei ce conduc popoare şi Biserici să facă voia lui Dumnezeu şi să nu asuprească pe cei de sub ascultarea lor.

Arhanghelii au misiunea de a vesti oamenilor tainele cele mari ale lui Dumnezeu, de a descoperi proorociile cele înalte ale îngerilor şi prin ei oamenilor. Sfântul Grigorie Dialogul zice despre Arhangheli: „Aceştia sunt cei care înmulţesc sfânta credinţă între oameni, luminând înaintea lor cu lumina Sfintei Evanghelii, descoperindu-le tainele credinţei celei drepte".

Ultima ceată şi mai apropiată de oameni este ceata Îngerilor. Aceştia vestesc oamenilor tainele lui Dumnezeu şi voinţele Lui cele mai mici chiar, povăţuindu-i să trăiască în dragoste, în fapte bune şi cu dreptate, împlinind întru toate voia Domnului. Îngerii sunt rânduiţi să păzească pe fiecare credincios, căci, de la botez, fiecare creştin are un înger păzitor. Pe cei buni îngerii îi ajută să nu cadă, iar pe cei căzuţi îi ridică, prin pocăinţă şi spovedanie, şi niciodată nu ne lasă pe noi, deşi uneori greşim. Îngerii sunt gata să ne ajute întotdeauna numai să voim şi să cerem ajutorul lui Dumnezeu.

***

Până aici am vorbit mai pe larg despre îngeri, împărţirea lor, însuşirile şi chemarea lor, dar, întrucât ceata Sfinţilor Arhangheli s-a arătat slujitoarea celor mai mari dumnezeieşti taine, care au înlesnit mântuirea neamului omenesc prin întruparea Fiului lui Dumnezeu, vom vorbi în continuare numai despre Sfinţii Arhangheli, a căror pomenire o avem.

Sfinţii Arhangheli sunt în număr de şapte, care stau înaintea tronului slavei lui Dumnezeu, după cum spune însuşi Sfântul Ioan Evanghelistul: Ioan, celor şapte Biserici care sunt în Asia ... şi de la cele şapte Duhuri care stau înaintea Scaunului Lui (Apocalipsa 1, 4). Şi aceştia sunt: Mihail, Gavriil, Rafail, Uriil, Salatiil, Gudiil şi Varahiil. Fiecare arhanghel are o anumită misiune divină de îndeplinit.

Mihail, ce se tâlcuieşte „puterea lui Dumnezeu", este voievodul oştilor cereşti şi cel dintâi din ceata Sfinţilor Arhangheli. El poartă sabie de foc şi are slujba de a păzi legea lui Dumnezeu şi de a birui puterea vrăjmaşilor. Când Lucifer a greşit în cer şi au început a cădea mulţime de îngeri, atunci, toate puterile cereşti tulburându-se, a stat Arhanghelul Mihail în mijloc şi a strigat: Să luăm aminte! Din clipa aceea a încetat căderea îngerilor, căci toţi, luând aminte de glasul lui şi la greşeala îngerilor răi, au căzut înaintea slavei lui Dumnezeu, preamărind numele Lui. Tot Mihail s-a certat cu diavolul în pustiul Arabiei pentru trupul lui Moise, zicând: Certe-te pe tine Domnul! (Iuda 1, 9). De asemenea, el a însoţit pe poporul ales din Egipt în pământul făgăduinţei. El a adus cele zece pedepse peste poporul cel împietrit al lui Faraon. El s-a arătat păzitor oştilor lui Isus Navi, căruia i-a zis: Eu sunt Voievodul oştilor Domnului şi acum am venit (Iosua 5, 14).

El a stins cuptorul celor trei tineri din Babilon. El a păzit pe Daniil cu viaţă, în groapa cu lei. El a adus foc şi pedeapsă peste cetăţile cele desfrânate, Sodoma şi Gomora. El a dat biruinţă lui Ghedeon în luptă. El a scos viu pe Lot din Sodoma. El a făcut multe minuni, precum cea din Colose, minunea din Mănăstirea Dochiarul (Sfântul Munte) etc. Iar la sfârşitul veacului, tot el, împreună cu ceata arhanghelilor, va suna din trâmbiţă, va scula pe cei morţi şi va aduna toate limbile la judecată, după mărturia Sfântului Apostol Pavel care zice: Că Însuşi Domnul, întru poruncă, cu glasul Arhanghelului şi întru trâmbiţa lui Dumnezeu, se va pogorî din cer (I Tesaloniceni 4, 16).

Gavriil, ce se tâlcuieşte „bărbat-Dumnezeu", este arhanghelul bunelor vestiri de bucurie, care are misiunea de a vesti oamenilor tainele cele mari dumnezeieşti. El nu mai poartă sabie de foc, ci crin de neîntinată bucurie. El este foarte dulce la vedere şi plin de dumnezeiască blândeţe. Pentru aceasta a şi fost ales şi trimis de Dumnezeu la Fecioara din Nazaret să-i vestească taina cea mare a întrupării Domnului. Tot el a adus vestea zămislirii Maicii Domnului dumnezeieştilor ei părinţi Ioachim şi Ana. El a vestit în templu Sfântului Zaharia că soţia lui va naşte la bătrâneţe pe Sfântul Ioan Botezătorul. El a dus vestea cea bună Anei, mama proorocului Samuil.

Sfântul Arhanghel Gavriil a dus la cer rugăciunea Fecioarei Maria când petrecea în templu. El i se arăta adesea şi-i descoperea taine negrăite. Îi aducea hrană îngerească la Sfânta Sfintelor. El a auzit cel dintâi despre taina întrupării lui Hristos, mai înainte decât toţi îngerii. El a rostit cel dintâi numele Preadulcelui Iisus. El a pus nume Sfântului Ioan Botezătorul. El a vestit păstorilor că în Betleem s-a născut Mesia. El a cântat cel dintâi Slavă întru cei de sus lui Dumnezeu şi pe pământ pace, între oameni bună-voire! (Luca 2, 14). El a învăţat pe păstori să cânte. El a descoperit magilor taina întrupării. El a liniştit pe Iosif când voia să lase pe Fecioara Maria. El i-a poruncit să fugă în Egipt cu Pruncul şi iarăşi să se întoarcă în Nazaret.

Sfântul Gavriil ocroteşte pe fecioare, acoperă pe mame, păzeşte pe prunci, duce rugăciunile cele fierbinţi la Dumnezeu şi aduce înapoi împlinirea cererilor. El slujeşte tainelor celor mari şi ajută la înmulţirea şi mântuirea neamului omenesc.

Rafail, al treilea arhanghel, este tămăduitor al neputinţelor omeneşti.

Uriil este luminător al celor întunecaţi.

Salatiil este rugător fierbinte pentru neamul omenesc.

Gudiil este slăvitor al lui Dumnezeu şi întăritor al celor ce se nevoiesc la fapte bune.

Varahiil, ultimul arhanghel, este aducător de binecuvântare dumnezeiască pe pământ.

Dintre toţi Sfinţii îngeri, cei mai mari binefăcători ai oamenilor s-au arătat Sfinţii Arhangheli Mihail şi Gavriil, din care pricină se şi pomenesc cu alese prăznuiri şi cântări de laudă, dimpreună cu toate cetele îngereşti. Se cuvine deci şi nouă, păcătoşilor, ce suntem păziţi de îngeri, să ne adunăm la sfintele biserici şi să lăudăm soborul Sfinţilor Arhangheli Mihail şi Gavriil, cerând ajutorul lor.

Să nu uităm că Sfinţii Arhangheli sunt cei dintâi îngeri mijlocitori între Dumnezeu şi noi, oamenii. Ei au grijă şi milă de creştini şi-i ajută pe calea mântuirii mai mult decât ceilalţi îngeri. Sfântul Mihail este protectorul direct al călugărilor, al armatelor creştine, al voievozilor, care purtau cu ei pe câmpul de luptă icoana Marelui Arhanghel. Sfântul Gavriil este, mai ales, protectorul fecioarelor creştine, al familiei creştine, protectorul mamelor care nasc copii, ca şi protectorul copiilor şi al călugăriţelor iubitoare de feciorie şi iubitoare de Hristos.

În ţara noastră cultul Sfinţilor Arhangheli Mihail şi Gavriil este foarte răspândit. Numeroase sunt bisericile cu hramul Sfinţilor Arhangheli, numeroşi sunt şi credincioşii români care le poartă numele. În multe case se vede icoana Sfinţilor Arhangheli şi nu puţini din bunii noştri creştini citesc acatistul lor. Părinţii noştri aveau mare evlavie şi pentru îngerii păzitori pe care-i primeau de la botez şi se îngrijeau cu mare atenţie să nu facă vreun păcat ca să nu alunge de la ei pe îngerii buni.

Înaintaşii noştri iubeau rugăciunea, milostenia şi Biserica, ştiind că îngerii păzitori ne numără şi ne scriu paşii noştri spre biserică, spre rugăciune, spre cel sărac şi spre tot lucrul sfânt şi plăcut lui Dumnezeu...

Părintele Cleopa ILIE

ÎPS Vladimir, Mitropolit al Chișinăului și al Întregii Moldove

Acolo unde este Adevărul, există și potențial pentru a face față tuturor tentativelor de discreditare și pentru a contracara orice atacuri"

(Urmare din pag. 1)

- Slujitorii Bisericii Ortodoxe din Moldova au rămas fideli principiilor evanghelice pe care le propovăduiesc sau într-adevăr sunt înregistrate şi anumite devieri de la normele scripturistice?

- Mitropolia Chișinăului și a Întregii Moldove are un contingent de mai mult de o mie de clerici, dedicați în totalitate chemării lor. Preotul zilelor noastre nu se limitează numai la propovăduirea de pe amvon, el coboară în mijlocul poporului și împreună cu acesta muncește, aducându-și astfel contribuția la diminuarea atâtor și atâtor greutăți și nevoi care, spre regret, încă mai afectează societatea noastră. Slujitorii Bisericii se implică în activitățile de caritate, participă la evenimente culturale, slujesc în bisericile deschise pe teritoriul brigăzilor Armatei Naționale, în penitenciare și spitale, au grijă de educația moral-spirituală a micuților din grădinițe și școli. Toate aceste lucruri sunt făcute cu multă dăruire și spirit jertfelnic, astfel încât se poate afirma cu tărie că preoții noștri propovăduiesc și trăiesc Cuvântul lui Hristos.

Cât despre acei slujitori care, cu știință sau neștiință, se abat de la calea cea dreaptă, cred că ar trebui să ne rugăm pentru ei, în speranța că Bunul Dumnezeu îi va îndrepta. În același timp, trebuie să muncim și să ne străduim ca să nu apară condiții pentru devieri în rândurile clericilor, oricare ar fi ele, deoarece un preot care dă un exemplu negativ turmei ar putea sminti oamenii, iar în asemenea cazuri urmările pot fi foarte grave pentru noi toți.

- Cum trebuie să reacţioneze Biserica în toată plinătatea ei la eventuale provocări care ar putea fi lansate în viitor?

- Biserica trebuie să reacționeze calm, oricât de mari ar fi provocările și pericolele. Să ținem minte că îl avem pe Hristos cu noi și orice s-ar întâmpla, Domnul se va îndura de poporul Lui. Totodată, trebuie să nu dăm nimănui motive pentru a iniția provocări. Neprietenii Bisericii așteaptă orice moment ca să mai lanseze un zvon sau un material "compromițător". De aceea este nevoie de unitate, de coordonare a acțiunilor, pentru ca atunci când o va cere situația să venim cu un mesaj clar, care să nu lase loc de nedumeriri, prin intermediul căruia să ne reiterăm poziția și aspirațiile.

- Biserica are potenţialul necesar pentru a face faţă şi mai departe tentativelor de discreditare?

- Acolo unde este Adevărul, există și potențial pentru a face față oricăror tentative de discreditare și de a contracara orice atacuri. Dacă e să analizăm istoria bisericească, vom observa porniri violente la adresa Bisericii încă de la începuturile ei, însă, după cum bine vedeți, toate încercările de slăbire a acesteia s-au soldat cu un eșec absolut. Capacitatea de apărare nu se datorează puterilor omenești, care o dată și o dată slăbesc, ci prezenței lui Hristos în mijlocul oamenilor ce veghează liniștea și bunăstarea Bisericii. Aceștia s-au încrezut în Domnul și au izbândit, oferindune o lecție de credință foarte importantă nouă, celor care avem de multe ori tendința să dăm înapoi chiar și în fața celui mai mic pericol. Atâta timp cât vom fi cu rugăciunea în suflet și în gând, atâta timp nimeni niciodată nu va reuși să ne biruie, indiferent de puterea și resursele lui.

- Cu ce sfaturi veniţi către jurnaliştii care reflectă evenimentele vieţii bisericeşti autohtone?

- Jurnaliștilor autohotni, majoritatea dintre care sunt oameni cu o reputație profesională excelentă, le-aș sugera să încerce să privească Biserica din perspectiva activității ei misionare, a implicării în proiecte de ajutorare a celor nevoiași și a mesajului pe care îl propovăduiește – cel de pace și bună înțelegere între oameni, indiferent de interesele și viziunile lor.

Numai așa mesajul despre Biserică va fi cu adevărat obiectiv și util societății, deoarece până la urmă acesta și este scopul unei știri: să prezinte cetățeanului un mesaj constructiv, demn de luat ca exemplu. În Biserica Ortodoxă din Moldova sunt foarte mulți oameni care ar putea să ofere astfel de exemple, rămâne doar ca aceștia să fie văzuți și auziți. Iar noi subliniem încă o dată disponibilitatea și deschiderea noastră către toți cei care doresc cu adevărat să prezinte realitatea bisericească, pentru ca astfel, împreună – cler și societate civilă, să ne unim forțele așa încât exemplul nostru să fie un reper pentru generații și generații de-a rândul.

Nu în ultimul rând, fiecare în parte și toți împreună avem o datorie față de patrie și neam, care trebuie să aibă prioritate și să se reflecte în activitatea noastră de zi cu zi. Consider că mai ales la acest capitol Biserica și mass-media trebuie să își dea mâna pentru promovarea unui mesaj de demnitate națională și patriotism – izvorât din spusele Sfântului nostru Voievod Ștefan cel Mare: "Să stați strajă la hotare, să păziți acest pământ!"

A consemnat Nicolae CÂRLIG

Seminarul metodologic raional "Misiune și educație în Biserică și școală"

Cu binecuvântarea și susținerea Prot. Mitr. Dr. Ilie Munteanu, în raionul Florești a avut loc un seminar cu profesorii de Religie din circumscripție. Seminarul a fost organizat de Protopopiatul raionului Florești în colaborare cu Direcția raională Educație.

Gazda seminarului a fost Școala Primară Florești, care s-a dovedit a fi primitoare și un exemplu de urmat în ceea ce privește predarea Religiei la nivelul ciclului primar. Scopul seminarului a fost consolidarea colaborării între Școală și Biserică întru implimentarea calitativă a curriculei la disciplina opțională Religie.

În cuvântul de deschidere, părintele protopop Ilie Munteanu a menționat: „Ne dorim colaborare viabilă între cele două instituții pentru a educa o generație sănătoasă și demnă acestei țări și a Bisericii". Părintele protopop a asigurat că colaborarea de un deceniu cu direcția raională a dus la rezultate frumoase și nu se va opri aici.

„Să încercăm să menținem ceea ce am realizat până la acest moment", a menționat dna Ludmila Nagrineac, șef-adjunct al Direcției Educație Florești, care a vorbit în cadrul seminarului despre organizarea procesului educațional la Religie. Avem rezultate frumoase, ne-am încadrat bine în acest proces și nu avem dreptul să greșim, pentru că este vorba de copii și de educația lor spirituală, a mai menționat dna Naghirneac.

Despre calitățile spirituale ale profesorului de religie și relația profesor-elev a vorbit prot. mitr. Serghei Boldirescu, metodist responsabil de predarea Religiei în Protopopiatul Florești.

Pe agenda seminarului au fost incluse umătoarele teme:

Legăturile interdisciplinare la orele de Religie – prot. mitr. dr. Ioan Lisnic.

Predarea Religiei în trecut și prezent – preoteasa Elena Robu.

Prezentarea manualelor de Religie – autor Liliana Crețu.

Misiune și educație în Biserică și școală: exigențe, convergențe, perspective.

Modalități utilizate în pregătirea elevilor pentru asimilarea cunoștințelor.

Enumerarea principiilor și metodelor pedagogice evidente în cateheza Mântuitorului. - prot. mitr. Seghei Boldirescu.

Rolul evaluării la Religie - dna Ludmila Nagrineac.

Protopopiatul raionului Florești a venit, în cadrul seminarului, cu portofolii ce conțineau materiale didactice care au fost înmânate profesorilor de Religie.

Unul din principalele obiective a fost asigurarea instituțiilor de învățământ cu manuale de Religie.

Direcția Educație Florești a prezentat date statistice privind numărul de elevi ce studiază Religia, urmând ca fiecare parohie să contribuie la procurarea manualelor, această decizie fiind luată în cadrul adunării protopopiatului din 17 septembrie 2012.

"Anul de studii 2012-2013 a intrat în drepturile sale, credem că problemele actuale din educație nu vor afecta procesul educațional la Religie, deoarece este ora vitregită de atâția ani și putem spune că a revenit acasă cu atâta greu.

Oare de ce nu am lua exemplul țării vecine România?! Care de la bun început și-au spus; noi suntem creștini!", a menționat părintele protopop la finele întrunirii.

Implementarea Religiei în vizorul Departamentului Studii

Sala de ședințe a Palatului Mitropolitan a găzduit o adunare de anvergură cu participarea inspectorilor școlari eparhiali, precum și a metodiștilor din protopopiate.

Conform ordinei de zi aprobate de către domnul Valeriu Ciubotaru, șeful Departamentului Studii al Mitropoliei Chișinăului și a Întregii Moldove, primul subiect discutat a fost "Necesitatea modernizării permanente a curriculumului școlar la disciplina "Religie"; pilotarea curriculumului și a manualelor de Religie creștin-ortodoxă pentru clasele III-VI", prezentate de către dna Angela Levința, șefă a cabinetului metodic. Tot dna Levința a vorbit celor prezenți despre activitățile în cadrul bibliotecilor parohiale, precum și despre criteriile de evaluare a acestora.

Părintele Alexei Boienciuc a prezentat activitățile tematice extracurriculare pentru elevii și profesorii de religie, venind cu un set de propuneri de organizare a acestora la nivel republican.

La rândul său, domnul Veaceslav Bodarev, reprezentant al postului de radio "Logos", a ținut un discurs referitor la importanța mediaticii în procesul de predare a Religiei, precum și necesitatea completării permanente a acesteia cu resurse media.

În continuare, s-a vorbit despre organizarea și finanțarea cursurilor de recalificare și formare a cadrelor didactice, despre crearea bugetului departamentului, precum și despre problema manualelor: finanțarea pilotării manualelor și a curriculmului.

Este de menționat faptul că Departamentul Studii al Mitropoliei Chișinăului și a Întregii Moldove și-a demonstrat încă o dată competența și eficiența, urmând ca, în timpul cel mai apropiat, să fie puse în aplicare noile proiecte și directive pentru o catalizare și mai intensă a învățământului religios.

Adunarea preoților din Protopopiatul Ialoveni

În dimineața zilei de 15 noiembrie a.c., biserica "Acoperământul Maicii Domnului" din s. Cigârleni a găzduit ședința Blagociniei de Ialoveni, prezidată de către părintele protopop Prot. Mitr. Anatolie Stefanov.

În cadrul întrunirii, slujitorii au făcut cunoștință cu ultimele directive ale Sinodului Bisericii Ortodoxe din Moldova, primind indicații de la părintele protopop referitoare la organizarea evenimentelor religioase la sfârșitul anului 2012, începutul anului 2013.

Totodată, în cadrul adunării, au fost puse în discuție și chestiuni ce țin de organizarea activităților pastorale și caritative din protopopiat, trasându-se prioritățile pentru următorul trimestru.

Sfânta Liturghie la penitenciarul din Rezina

La 6 noiembrie a.c., blagocinul de Rezina, Prot. Mitr. Igor Cojocari, dimpreună cu Prot. Stanislav Atamanenco și Prot. Serafim Nadolschi, au săvârșit Sfânta și Dumnezeiasca Liturghie la biserica "Icoana Maicii Domnului bucuria tuturor celor scârbiților" de pe teritoriul Penitenciarului nr. 17 – Rezina.

La serviciul divin au participat deținuții, conducerea și colaboratorii din cadrul instituției de detenție. Slujba a fost oficiată cu prilejul hramului bisericii, care este ținut de condamnați și administrația penitenciarului.

„Apreciez mult efortul depus de părintele Stanislav, paroh al bisericii și capelan al penitenciarului, care se îngrijește de starea spirituală a deținuților și oficiază slujbele religioase în această biserică", – a declarat părintele protopop. Sfinția sa a mulțumit și administrației pentru efortul depus întru cultivarea credinței în rândurile deținuților, participând astfel la întărirea lor moral-spirituală.

La rândul său, domnul Valerian Golban, șef al instituției, a menționat că acest eveniment oferă încredere în reușita directivei adoptate de Ministerul Justiției, credința reprezentând un pilon sigur pentru corecția comportamentală a deținuților, lucru la care contribuie în mod deosebit slujitorii Bisericii.

După Liturghie, condamnații au participat la o agapă pregătită de creștinii din or. Rezina.

***

Biserica „Icoana Maicii Domnului bucuria tuturor celor scârbiți" și-a început activitatea în anul 1996. Actualmente Penitenciarul nr.17-Rezina este o instituție de detenție de tip închis și este unica din sistemul penitenciar în care se dețin condamnații cu pedepse pe viață.

Pagină realizată de Natalia MOȘIN

Lecţii publice la Religie realizate de masteranzii de la Litere

Pentru masteranzii de la Studii filologice şi spiritualitate creştină din cadrul USM, la disciplina Axiologia educaţiei creştine, au demarat lecţiile publice la disciplina Religie.

La 14 noiembrie a avut loc prima lecţie realizată de către preotul Ioan Goncear şi Igor Lisnic la Gimnaziul din s. Ghelăuza, r. Străşeni. Lecţia s-a desfăşurat cu elevii clasei a IX-a şi a fost abordată tema *Sfintele Taine*.

Elevilor li s-a vorbit despre importanţa Sf. Taine în viaţa credincioşilor, axându-se pe primele patru Taine: Botezul, Mirungerea, Spovedania şi Împărtăşania.

Predarea disciplinei Religie la Ghelăuza a fost apreciată de către pedagogii prezenţi la ora demonstrativă, în special, de către doamna director Tatiana Drăguţan. Din partea Facultăţii de Litere a participat pr. lect. dr. Octavian Moşin, care a mulţumit părintelui Ioan Goncear şi directorului instituţiei pentru colaborare întru cultivarea valorilor creştine generaţiei în creştere.

La 15 noiembrie, o lecţie similară a avut loc la Gimnaziul-internat din s. Ivancea, r. Orhei. Aici s-au implicat activ preotul Oleg Dolghieru dimpreună cu doamna preoteasă Liliana, care au comasat două clase de a VI-a, una din cadrul internatului şi alta de la şcoala din sat. Tema lecţiei a fost *Păcatul*. Au fost expuse principalele păcate şi s-a vorbit despre consecinţele acestora pentru actul mântuirii. Elevii au fost destul de activi, demonstrând cunoştinţe din domeniul spiritualităţii, deoarece din clasa I studiază această disciplină.

S-a vorbit despre virtuţi ca unicele recomandabile şi generatoare de fericire şi împlinire duhovnicească, iar la final elevii au vizionat un film documentar ziditor de suflet la tema propusă.

Lecţia demonstrativă a fost analizată împreună cu profesorii instituţiei, dr. Octavian Moşin, lector la USM, şi câţiva masteranzi din cadrul Facultăţii de Litere.

Conducerea gimnaziului a mulţumit parohiei din s. Ivancea pentru antrenarea în cultivarea cunoştinţelor din domeniul Religiei, fiind menţionată activitatea preotesei Liliana în calitate de profesor de istorie, dar şi în calitate de coleg cu suflet mare şi plin de smerenie.

Până la finele lunii decembrie, cei 27 de studenţi de la masterat vor prezenta lecţii demonstrative în diverse instituţii de învăţământ preuniversitar din republică.

Angela LEVINŢA

http://masterateortodoxe.blogspot.com/

Tinerii neglijează rolul credinţei

Puterea Bisericii scade în fața tinerilor de azi. Conform unui sondaj efectuat cu studenți de la USM, am descoperit diverse opinii. Dacă unii dintre ei merg la biserică, deoarece acolo se simt împliniți sufletește, alții aleg să se distreze, motivând că nu mai au încredere în preoți și că mersul la biserică li se pare inutil. Societatea în care trăim le oferă atât de multe nonvalori și lucruri superficiale, încât nu mai sunt capabili să facă alegerea corectă. Tinerii își găsesc cel mai frecvent alinarea în activităţi neimportante, alteori chiar distructive.

Unii spun că merg la biserică în fiecare duminică, alții merg ocazional, dar cei mai mulți nu merg deloc, căci nu au timp sau nu sunt interesați. Nu citesc cărți și ziare religioase; mai sunt şi din cei care declară că nu sunt credincioşi.

Rolul Bisericii este subminat de distracții, de discoteci, de alcool etc. Așa sunt tinerii societății de astăzi, influențați de educația pe care o obțin și de mediul în care trăiesc. După părerea unora, educația creștină începe acasă, dragostea pentru credință se cultivă în familie.

Indiferent de scuzele aduse de tineri, biserica rămâne lăcașul sfânt de unde fiecare iese mai curat sufletește, însă pe care mulți o neglijează. Biserica a fost şi rămâne unul dintre pilonii pe care se sprijină societatea dintotdeauna.

Tatiana VIJU,
anul II, Facultatea Jurnalism şi Ştiinţe ale Comunicării, USM
Sursa: http://tineretulortodox.md/

Motive biblice în creaţia lui Ion Hadârcă

Recent, în cadrul Institutului de Filologie al Academiei de Ştiinţe a Moldovei (AŞM), s-a desfăşurat conferinţa ştiinţifică "Motive biblice în creaţia lui Ion Hadârcă".

La eveniment au participat mai mulţi diplomaţi, politicieni, critici literari, jurnalişti, precum şi admiratori ai creaţiei poetului.

În cuvântul de salut, academicianul Teodor Furdui, prim-vicepreşedinte al Academiei de Ştiinţe a Moldovei, a remarcat: "De fiecare dată când răsfoiesc opera lui Ion Hadârcă am o satisfacţie sufletească deosebită. Frumuseţea scrisului domniei sale te îndeamnă la meditaţie. Doar o persoană cultă, precum este el, poate aborda o tematică atât de amplă, iar profunzimea tratării reiese din studierea profundă a cărţilor sfinte".

La un moment dat, în sala arhiplină s-a aşezat liniştea; toată lumea asculta cu sufletul la gură poezia poetului care izvorăşte dintr-o cunoaştere profundă a dogmelor creştine. Majoritatea celor prezenţi la manifestare îl redescopereau încă o dată pe Ion Hadârcă creştinul, omul…

Academicianul Mihai Cimpoi a vorbit despre identitate, eu biblic, eu liric/ personaj biblic în poezia lui Ion Hadârcă. „În spaţiul românesc am avut mai multe personalităţi care au abordat motivele biblice, însă Ion Hadârcă vine cu o viziune nouă, bine conturată, asupra celor sacre. (…) Evanghelia după Ioan este cea mai contrastantă prezentare a raportului dintre lumină şi întuneric. Autorul abordează foarte reuşit motive ce stau la baza diferitor sărbători religioase".

Profunzimea versului este un element caracteristic lui I. Hadârcă. Poezia "Biblia", "Sonet pascal", "Cimitir" etc. sunt doar câteva dintre cele mai relevante poezii din această serie. Poetul, reprezentantul generaţiei "ochiului al treilea", este un om al metaforei.

Alocuţiunea academicianului Nicolae Dabija, axată pe Jocul vieţii şi al morţii în volumul de poezii "Noimele după Ioan", ne-a îndemnat să facem o incursiune în istoricul scrierilor religioase. "Cele mai frumoase poeme sunt în Evanghelie. Misiunea noastră este de a le studia. Ion Hadârcă, rămânând în aceeaşi albie, este un poet în haine de ostaş. Poetul, prin intermediul poeziei, promovează valorile perene, căci doar un om care are credinţă în Dumnezeu, în neam poate da naştere unor asemenea opere valoroase".

Ion Hadârcă este poetul generaţiei 70. Poet, eseist, traducător, publicist şi om politic a reuşit să se afirme ca o persoană cu o trăire deosebită. Poezia mea, avea să afirme poetul, se naşte dintr-o stare de spirit. "Tratarea unei asemenea teme este una foarte dificilă. Pentru mine, utilizarea motivelor biblice a fost ca un canon. Limba este lancea adevărului, din acest considerent suntem obligaţi să transmitem şi generaţiilor viitoare despre virtuţile acestei vieţi", avea să remarce Ion Hadârcă.

Mitropolitul Dosoftei şi Vasile Militaru au dat naştere Psaltirii în versuri, care avea să vină cu altă viziune de abordare a tematicii religioase ce avea să prindă un contur din ce în ce mai pronunţat în vâltoarea timpului.

Scriitorul Iulian Filip a făcut o prezentare exhaustivă a cărţii de poezii "Noimele după Ioan". Publicul s-a delectat cu câteva poezii care au venit să confirme încă o dată profunzimea mesajului.

Creaţia poetică a lui Ion Hadârcă avea să fie analizată atât de criticii din ţară, cât şi de peste hotare, care, de fiecare dată, au apreciat profunzimea slovei lui Hadârcă. În acest context, sunt relevante aprecierile lui Adrian Păunescu:

"Poezia lui a rămas aceeaşi: o spendidă sinteză de simţre şi luciditate …"

La finalul întrunirii, vădit emoţionat, Ion Hadârcă a mulţumit tuturor celor prezenţi la conferinţă şi a ţinut să le reamintească că spre Biblie nu te întorci, ci te înalţi, desigur, spiritual.

Vlad MADAN

Sursa: www.ortodox.md

Din cugetările Arhimandritului Ambrozie (Iurasov)

Arhimandritul Ambrozie (Iurasov), duhovnicul mănăstirii de maici din Ivanovo, Rusia, aflat în vizită în republică, a ținut o conferință la casa de cultură USM, iar duminică, 11 noiembrie, a liturghisit la capela universitară "Întâmpinarea Domnului".

În cadrul slujbei, părintele arhimandrit a ținut o predică la tema Bisericii și provocările contemporane.

Credincioșii prezenți au avut posibilitatea să dialogheze cu părintele Ambrozie, mulți cunoscându-l din predicile sale difuzate la postul ortodox "Radonej" și din scrierile sale duhovnicești.

Iată câteva gânduri ale părintelui arhimandrit:

Ce este Biserica?

În toată lumea sunt o mulţime de biserici, catedrale, acestea au fost construite pentru a răspunde necesităţilor oamenilor de a se ruga. Acesta este sensul de biserică văzută. Unde sunt doi sau mai mulţi oameni adunaţi în numele Domnului, acolo este Biserica.

Biserica este cea care nu poate fi învinsă niciodată până la sfârşitul veacului. Noi, creştinii, suntem cei care formăm Biserica. Noi suntem trupul, iar Însuşi Hristos este capul.

Întotdeauna când intrăm în biserică, trebuie să ţinem minte că este casa Domnului, iar Hristos este aici mereu în chip nevăzut. Biserica este parte din univers.

Sfântul Ioan de Kronştadt spunea că, atunci când se oficiază Sfânta Liturghie, nu doar biserica, ci şi împrejurimile sunt protejate atât de heruvimi, cât şi de serafimi. Sfântul prestol, în timpul Liturghiei, este înconjurat în chip nevăzut de ei, precum şi de Maica Domnului care participă în chip nevăzut.

Proorocii, apostolii, sfinţii, mucenicii, patriarhii participă împreună cu noi la oficierea Sfintei Liturghii. Toate evenimentele desfăşurate într-o anumită perioadă nu prezintă nimic individual. Sfânta Liturghie constituie totul, căci ea e suprema rugăciune.

Ce se întâmplă atunci când diaconul rostește: „Să stăm bine, să stăm cu frică, Sfânta Jertfă cu pace a o aduce". Ce este aceasta? Aici este Hristos. În acel moment când preotul îl cheamă pe Sfântul Duh, El se coboară şi în acel moment are loc transformarea pâinii şi a vinului în Trupul şi Sângele lui Hristos.

***

În mintea mea mi s-a întipărit un profesor universitar, psiholog, care a studiat foarte mult. A citit scrierile Sfântului Vasile cel Mare, ale Fericitului Augustin şi alte studii teologice. Fiind odată în biserică, stătea în genunchi, atunci când slujitorul a spus: „Să stăm bine, să stăm cu frică, Sfânta Jertfă cu pace a o aduce", a văzut o vedenie. Preotul era cuprins de o ceaţă foarte densă, atunci când a început a citi, căci a văzut-o pe Maica Domnului lângă prestol, iar în jur erau o mulţime de îngeri. Iată cum Dumnezeu a deschis taina celor ce se roagă cu osârdie în timpul Sfintei Liturghii.

Desigur, această Taină în cadrul Sfintei Liturghii se desfăşoară de acum două mii de ani. Poporul se pregăteşte şi se mărturiseşte pentru a primi Sfânta Euharistie; în fiecare din aceştia intră Hristos cel Viu, iar în acel moment omul devine una cu Hristos. Din aceste considerente Biserica a fost, este şi va fi una în vecii vecilor.

Nu trebuie să uitaţi că puterea demonilor este foarte mare. Timp de 75 de ani puterea satanică, comunistă, a încercat să creeze raiul fără Dumnezeu, însă fără El nimic nu este; respectiv, a reuşit a da naştere satanismului şi narcomaniei. Evident, satana are un singur scop; ca lumea întreagă să-i slujească. Dar în ce mod? Prin diferite mijloace, în primul rând, să nu predomine Dumnezeu, ci banul, să nu dăm prioritate rugăciunii, ci calculatorului… Noi trebuie să fim atenţi şi să-i dăm lui Dumnezeu inima noastră.

La ora actuală, ce oferă TV? Acţiunile sunt preponderent orientate spre distrugerea Bisericii. Preoţii nu sunt bătuţi, nu încarceraţi sau împuşcaţi. Satana nu prin aceste mijloace acţionează.

Dacă până acum se încerca a lichida Biserica ca instituţie, acum se încearcă a fi lichidată duhovnicia omului. Această informaţie pe care o primim prin intermediul presei, radio şi TV comportă în esenţă acelaşi scop.

În perioada sovietică milioane de oameni şi-au pierdut sufletul, pentru că au spus că nu există Dumnezeu, rai, îngeri, iar omul este materie şi după moarte nimic nu se alege din el. Însă nu este aşa; toate acestea există cu adevărat.

***

Am un prieten preot, care a fost maior KGB. A vândut casa şi a construit biserica. Mai sunt şi astfel de cazuri. În ultimul timp asistăm la nişte campanii în masă de discreditare a Bisericii.

În biserică, spre exemplu, atunci când au intrat cele 5 femei şi au dansat în catedrală, este evident, totul a fost organizat intenţionat, pentru a ştirbi imaginea Bisericii.

Nouă nu ne rămâne decât să ne rugăm şi să protejăm Biserica-Mamă. Cu cât Biserica este mai prigonită, cu atât mai tare şi mai viguroasă devine. Noi trebuie să ne rugăm neîncetat şi să-I mulţumim lui Dumnezeu pentru tot. Să ne împărtăşim şi să fim mereu cu Dumnezeu şi în acest caz satana nu are nicio-şansă de izbândă asupra noastră.

Să dea Dumnezeu să fim tari. Am pierdut bogăţia nu e nimic! Am pierdut sănătatea, am pierdut jumătate! Am pierdut credinţa, am pierdut totul.

Să fim tari şi să aducem pentru toate slavă lui Dumnezeu.

Arhimandritul Ambrozie (Iurasov):

Despre "profeţiile" de tip Vanga şi Nostradamus, horoscoape, OZN, credinţa în superstiţii…

În societatea în care trăim auzim tot mai frecvent despre tot felul de preziceri, despre anul, luna, data uneori chiar şi ora sfârşitului lumii, precum şi despre "puterea" a o serie de persoane care fac asemenea declaraţii. Pentru a alunga incertitudinea produsă de aceste afirmaţii nefondate, am selectat câteva gânduri din: Îndrumarul creştin pentru vremurile de azi. Convorbiri cu Părintele Ambrozie (Iuraşov) vol. I. Răspunsurile arhimandritului Ambrozie sunt relevante în acest context tuturor celor care mai acordă atenţie uneori persoanelor care pot "să ne citească gândurile" sau diferitor superstiţii moştenite încă din perioada păgânităţii.

- De unde apar oameni ca Vanga şi Nostradamus şi cum de pot cunoaşte viitorul sau trecutul?

- Nu e nimic deosebit în aceasta. Mulţi oameni care stau de vorbă cu cineva pot spune ce fel de om este acesta şi ce ar putea să facă în viitor. Pentru aceasta nu e nevoie de darul proorociei, ci de experienţă de viaţă. Aşa că demonii pot prezice multe, dar nu înseamnă că ei ştiu multe cu adevărat. Ei nu ştiu nimic despre sfârşitul lumii.

- Pot oare demonii să ne citească gândurile?

- Nu, nu pot, dar ar putea să le afle. Când ne sugerează ceva, se uită bine la noi, ne ghicesc reacţia – ceea ce gândim la cele sugerate – şi acţionează în consecinţă. Dacă le vom accepta imediat sugestia, atunci demonii ne-au prins, ştiu cum gândim şi ne atacă aşa în continuare. Demonii au o experienţă uriaşă…ei îşi dau seama imediat ce păcat îl poate doborî pe un om anume.

De aceea omul care nu vorbeşte mult despre el, nu descoperă firea lui, nu este atât de vulnerabil. Demonii nu ştiu ce gândeşte şi cum poate fi ispitit.

- Dacă îmi taie calea o pisică neagră, înseamnă că îmi va merge rău?

- Deşi în Rusia s-au împlinit 1000 de ani de la încreştinare, duhul superstiţiei şi al păgânătăţii a rămas viu.

A venit la mine o fată şi mi-a spus: "Părinte, spuneţi că nu trebuie să credem în horoscop, dar să ştiţi că acesta spune adevărul! La mine au venit nişte ţigani şi mi-au vândut bijuterii din aur care, ulterior, s-au dovedit a fi false. După aceea am citit în horoscop că în acea zi pot avea neplăceri cu aurul". Iată cum a prins-o diavolul în plasă! Apoi s-a abonat special la ziar, ca să citească horoscopul. Altă dată a citit că trebuie să fie atentă cu documentele. A mers în audienţă la o întreprindere în acea zi, iar o femeie de acolo i-a luat din greşeală dosarul cu documente. A căutat dosarul mai mult de o oră şi bine că femeia aceea îl lăsase la poartă după ce a văzut că nu este al ei! Multe i s-au întâmplat de felul acesta. După aceea nu se mai putea abţine din a citi horoscopul. Atunci când omul cere ajutorul vreunei babe, în loc să vină la Domnul, se întâmplă ca baba, deşi nu ştie nimic, să-l ajute. De ce? Omul crede în ce spune baba şi primeşte ajutor conform credinţei lui. Astfel, omul se prinde în plasa diavolului, iar după aceea nu mai ştie cum să se elibereze din ea.

- Ce sunt aceste apariţii ale OZN?

- Acestea sunt duhuri rele. De ce? Fiindcă oamenii au devenit savanţi acum, le place tehnica şi diavolul îi ispiteşte sub această formă. Când eram în armată, am văzut şi eu un astfel de OZN. Au venit atunci nişte tineri din Moscova să mă viziteze. Plouase de curând şi nu se putea folosi drumul, aşa că i-am dus cu barca prin împrejurimi. Când ne-am apropiat de un pod, cam la 100 de metri de noi a apărut un OZN – o sferă luminoasă. Toţi s-au întrebat ce ne facem, dar eu am spus: "Haideţi să ne rugăm!" Am făcut semnul crucii spre sferă şi am rostit rugăciunea "Să învie Dumnezeu şi să se risipească vrăjmaşii Lui!". Nici nu am terminat rugăciunea, că acel OZN a şi dispărut! Aşa că demonii iau diverse forme.

www.razbointrucuvant.ro

Intrăm în Postul Naşterii Domnului

Postul Naşterii Domnului a fost rânduit de Biserică pentru a-i pregăti pe credincioşi spre cuvi-incioasa întâmpinare şi serbare a marelui praznic al naşterii cu trup a Mântuitorului Iisus Hristos.

El aduce aminte creştinilor de patriarhii şi drepţii din Vechiul Testament, care au petrecut timp îndelungat în post şi rugăciune, în aşteptarea şi cu nădejdea venirii lui Mesia - Izbăvitorul. Acest post începe în 15/28 noiembrie şi se încheie în ajunul praznicului, pe 24 decembrie/6 ianuarie.

Ca vechime, cele dintâi menţiuni despre practicarea acestui post provin din secolele IV-V, de la Fericitul Augustin şi episcopul Leon cel Mare al Romei, care a rostit nouă cuvântări despre acest post, numit „postul din luna a zecea". Dar la început, creştinii nu posteau toţi în acelaşi fel şi acelaşi număr de zile. Aşa, de exemplu, unii posteau numai şapte zile, alţii şase săptămâni; unii ţineau un post mai aspru, alţii unul mai uşor. Sinodul local din Constantinopol, ţinut la anul 1166 (sub patriarhul Luca Hrisoverghi), a uniformizat durata postului Naşterii Domnului în Bisericile Ortodoxe, hotărând ca toţi credincioşii să postească timp de 40 de zile.

Se lasă sec în seara zilei de 14/27 noiembrie (pomenirea Sf. Apostol Filip și a sfântului ierarh Grigorie Palama).

După unii tâlcuitori ai cultului ortodox, prin lungimea sau durata lui de 40 de zile, acest post ne aduce aminte de postul lui Moise de pe Muntele Sinai, când acesta aștepta să primească cuvintele lui Dumnezeu scrise pe

lespezile de piatră ale Tablelor Legii. Tot aşa şi creştinii, postind 40 de zile, îşi curăţesc sufletele şi trupurile şi se învrednicesc să primească pe Cuvântul lui Dumnezeu, Cuvântul cel Viu, nu scris cu litere, ci întrupat şi născut din Sfânta Fecioară. După alţi tâlcuitori ai cultului, postul Naşterii mai simbolizează şi noaptea întunecoasă a Vechiului Testament.

Ca fel de postire de bucate, postul Naşterii Domnului este de asprime mijlocie - ca şi al Postul Sfinţilor Apostoli - mai puţin riguros decât Postul Mare, având multe dezlegări la peşte, ulei şi vin.

După rânduiala din pravile, în timpul acestui post, în mănăstiri se ajunează lunea, miercurea şi vinerea, până la Ceasul IX (circa 3-4 după amiază), când se mănâncă hrană uscată sau legume fierte fără untdelemn; marţea şi joia se mănâncă plante fierte, drese cu untdelemn şi se bea vin, iar sâmbăta şi duminica se îngăduie şi peşte (afară de răstimpul dintre 20-24 decembrie/2-6 ianuarie, când postul devine mai aspru). Dacă lunea, marţea sau joia cade serbarea vreunui sfânt cu doxologie mare, se dezleagă la peşte, iar miercurea şi vinerea, în acest caz, se dezleagă la untdelemn şi vin, dar se mănâncă numai o dată pe zi. Dacă se întâmplă miercuri şi vineri un sfânt cu Priveghere, ori hramul bisericii, atunci se dezleagă la untdelemn, peşte şi vin. Dezlegare la peşte se dă de asemenea la praznicul Intrării în Biserică a Maicii Domnului (21 noiembrie/4 decembrie), în orice zi ar cădea.

Ultima zi a postului Naşterii (24 decembrie/6 ianuarie), numită ajunul Crăciunului, este zi de post mai aspru decât celelalte zile: se ajunează până la Ceasul IX, când se obişnuieşte să se mănânce, în unele părţi, grâu fiert amestecat cu fructe şi miere, în amintirea postului lui Daniel şi al celor trei tineri în Babilon (Daniel I, 5, 8-16). În unele părţi se ajunează în această zi până la răsăritul luceafărului de seară, care ne aduce aminte de steaua care a vestit magilor Naşterea Domnului. Această ajunare aminteşte totodată postul ţinut odinioară de catehumenii care în seara acestei zile primeau botezul creştin şi apoi prima împărtăşire, la liturghia săvârşită atunci în acest scop (Liturghia Sfântului Vasile cel Mare, care în prezent se săvârşeşte dimineaţa).

http://ro.orthodoxwiki.org

Moldova Ortodoxă – portalul care va relata despre viaţa dreptcredincioşilor din republică

Cu ajutorul Bunului Dumnezeu a fost lansat unicul portal creştin-ortodox din Republica Moldova – www.ortodox.md, care a cooptat peste douăzeci de slujitori, teologi, jurnalişti şi intelectuali ce abordează teme religioase.

În vremea când majoritatea credincioşilor apelează la noile tehnologii informaţionale, care garantează accesul operativ unui public larg, credem că glasul Ortodoxiei necesită a fi auzit şi luat în seamă.

Portalul va include ştiri din viaţa bisericească, articole, interviuri, opinii şi comentarii, spicuiri cu tematică religioasă din mass-media. Totodată, vor fi arhivate imagini, secvenţe video şi vor fi prezentate sfintele lăcaşe şi aşezăminte din republică. Echipa Moldova Ortodoxă invită toţi dornicii de a susţine acest portal cu materiale şi sugestii în vederea îmbogăţirii şi perfecţionării acestuia.

Citiţi mai multe articole interesante pe site-ul Moldova Ortodoxă: http://ortodox.md/

CONDOLEANȚE

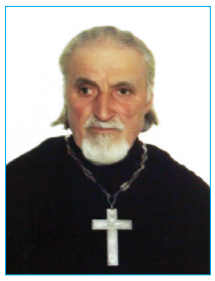

A trecut la cele veşnice părintele Vasile Sâli

După o viață pământească îndelungată, trăită cu dragoste de Hristos și de aproapele, vrednicul slujitor al altarului, părintele Protoiereu Vasile Sâli, a trecut la cele veşnice.

Iubit și respectat deopotrivă de confrații slujitori și de enoriași, părintele Vasile a lăsat o amintire luminoasă și un frumos exemplu de credincioșie și bunătate, demn de urmat de toți cei care vor să viețuiască după învățătura Evangheliei.

În aceste momente de grea pierdere suntem alături de rudele și apropiații Sfinției Sale, îndemnându-i să se îmbărbăteze cu speranța Învierii și rugându-ne Domnului toți împreună pentru odihna sufletului vrednicului Său rob.

Veşnica lui pomenire.

+Vladimir,
Mitropolitul Chişinăului şi al Întregii Moldove

CONDOLEANȚE

S-a stins din viață părintele Ioan Țăruș

Cu tristețe în suflet am aflat de stingerea din viață a părintelui Protoiereu Ioan Țăruș – un preot vrednic, sârguincios și cu spirit jertfelnic, care, pe parcursul întregii sale slujiri, s-a deosebit prin altruism și avânt duhovnicesc.

Fiind un vrednic fiu al Bisericii Ortodoxe din Moldova, este deplâns de confrații slujitori și de numeroșii fii și fiice duhovnicești, care au aflat în părinte un sprijin de nădejde și un povățuitor drept.

Celor care se roagă pentru odihna nou-adormitului rob al lui Dumnezeu Ioan, ne alăturăm și noi, transmițând rudelor îndurerate regretele noastre și sincerele condoleanțe.

Domnul să-l odihnească cu cei drepți.

+Vladimir,
Mitropolitul Chişinăului şi al Întregii Moldove

ORARUL

Dărilor de seamă pe trimestrul IV, anul 2012

PENTRU PROTOPOPIATELE CARE SUNT ÎN JURISDICŢIA DIRECTĂ-CANONICĂ ŞI ADMINISTRATIVĂ A ÎPS VLADIMIR, MITROPOLITUL CHIŞINĂULUI ŞI AL ÎNTREGII MOLDOVE (EPARHIA DE CHIŞINĂU)

18.12.2012 r. Anenii Noi, r. Criuleni, r. Dubăsari; mun. Chişinău, r. Străşeni.
20.12.2012 r. Rezina, r. Şoldăneşti, r. Floreşti, r. Teleneşti, r. Ialoveni.
21.12.2012 r. Drochia, r. Ştefan-Vodă, r. Orhei, r. Căuşeni, r. Râşcani, r. Soroca.

DĂRILE DE SEAMĂ SE PRIMESC DE LA 09:30 PÂNĂ LA 15:00

COMISIA DE PRIMIRE A DĂRILOR DE SEAMĂ

ALTARUL CREDINȚEI
Preşedinte: **ÎPS VLADIMIR,**
Mitropolit al Chişinăului şi al Întregii Moldove
Redactor-şef: **Prot. Octavian MOŞIN**
MD 2001, str. Bucureşti, nr. 119, Chişinău,
Tel.: (022) 20-35-54
e-mail: altarul@mail.ru
www.mitropolia.md
Indice de abonament **21556**
Tipărit la Editura Universul
Comanda:7387